

„ღილა ამ გაზეთის გადართობით დაიწყეთ...“

სსსკ
საქართველოს ნავთობის
საერთაშორისო კორპორაცია
Georgian International
Oil Corporation

ორჯაბათი
16 ივნისი,
2003 წელი
№156
(4535)

თვალსაწიერი მრავალნი დაეცნენ მახვილისგან, მამრამ უმრავლესნი — ენით
თუ ჩვენი გაზეთების თუნდაც მხოლოდ სათაურებით ვიმსჯელებთ, ქვეყნის საქმე, როგორც იტყვიან, ბევრზე უკეთესია, და როდის გაწყდება, დღემდე იცის: „გელაგვის ათასკაციანი რაზმი საქართველოში შემოიღო“, „შეგარდნაძე მიდის“, „ხელისუფლება ქუჩაში გამოსვლას გეგმიანებს“, „დავით შენგელია იმელის შენობის წინ კარვის გაშლას აპირებს“, „ბორის კაკუბაძე პოლიტიკიდან მიდის?“
ახლა რომ დადგე და ამგვიციო, რომ გელაგვი სულაც არ აპირებს საქართველოში შემოსვლას, რომ შეგარდნაძე არსადაც არ მიდის და თუ სულაც სიმართლეს ვიტყვი, სპარლამენტო არჩევნების შემდეგ თავისი ბლოკით მოსვლასაც კი გეგმავს, რომ ხელისუფლება ქუჩაში გამოსვლას კი არ აიძულებს ვინმეს, ამ შემთხვევაში — ოპოზიციას, პირიქით, მისი ქუჩიდან შენობაში შესვლისთვის იკლავს თავს, და რომ დავით შენგელია „იმელის“ წინ კარავს გამლის თუ იურკას დადგამს, მისი კიდევ ერთი ფუჭი გაგზავნება იქნება მხოლოდ და მეტი არაფერი, რომ თუ ბორის კაკუბაძე პოლიტიკიდან წავა, ამით იგი ერთადერთ კარგ საქმეს იქნის მთელ თავის ცხოვრებაში, რა გამოვალ? მაშინვე „უცუკარ არგუმენტს“ გაჯახებენ — ხელისუფლებას უჭერ მხარს და ასე იმიტომ ამბობო. ამიტომ არაფერსაც არ ვამტკიცებ, ისე ვამბობ, — ჩემთვის.

საქართველოს რესპუბლიკა

გაზეთი დაარსდა 1918 წლის 25 ივნისს, აღდგენილია 1990 წელს.

ფასი 50 თეთრი.

ალპინიზმი

სოფიო თვარაძე ამბ-აბაბაძის კედელზე.

ხელისუფლება

მაღე გაგაგებინებთ, როგორ უნდა ვებრძოლოთ კორუფციას

ანზორ ბაღაუზიძის მეორედ მოსვლა
— ამ სტატიის წინააღმდეგ ვერ-თაღრთი ქალიშვილი გათხოვდა და მაისში პაპიუს ელოდებოდა, — თქვა **მემა ჯმუხაძის** საუბარში **ანზორ ბაღაუზიძის** საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის მოადგილემ, — ჩემმა მეუღლემ ამ მნიშვნელოვან მოვლენამდე ცოცხალი ადრე მიმატოვა და თბილისში ჩამოვიდა, ბოლოს კი მეც გამომიძახეს. გაეფორმე შევებულება და გამოვიყვინდი. 22 მაისს ქვეყანას მოველინა პაგარა ელისაბედ (ლიზი) გაჩეჩილაძე და ის იყო, თელავიში

გაბრუნებას ვაპირებდი, რომ სახელმწიფო მინისტრმა დამიძახა და ეს თანამდებობა შემომთავაზა. ასე მოვეხვედი კანცელარიის მეთაურს თელავი და ახლა ვერ კიდევ კაბინეტის ძეხნაში ვარ. ალბათ, მაღე მეტყვიან, სადაც უნდა დავუდე და საქმესაც შევუდეგებო.

— **კი დაჯდებით, ბატონო ანზორ, მაგრამ ამ დასაწყევ კორუფციას რომ მარტო დაჯდომით ვერაფერს ვუბრუნებთ, გეცოდინება...**

იხ. გვ-4 გვ.

მთები — ჩემი სიყვარული

ნაპალში მისი მიწურულს დიდი მემით აღნიშნეს ევერესტზე პირველადის ნახევარსაუკუნოვანი იუბილე. დღესასწაულში ქართველი მთამსვლელებიც მონაწილეობდნენ. ოთხმა მათგანმა რამდენიმე დღით ადრე პიკაბის ერთ-ერთი უღამამესი მწვერვალი ამბაბაბაძის (6856 მ) დალაშქრა. მათ

იხ. გვ-8 გვ.

მეზობლებთან

იხ. რამ რაზმის მკვლელობის ღარი.

«ნაყოფისაგან საცნაურ არს სიკეთე ხისაი»

ისპირულ ბაო-ქარაჯეთში მართლად მასწავლებელმა ახსენებინა კვალა

თქმის ჩაჭიდებული ალპინისტების მძიმედ მიუყვება ავტობუსების კოლონა ციცაბო ფერდობზე გაჭრილ გზას. ალაბა, სადაც ჩამონგრეულ-ჩამორეცხილა, ქვებით ამოუყორავთ, შეუესიათ: ჩამორეცხილა, როცა მოესურვება, სიმბიისგან ნებისმიერი მანქანის, რომლის ნახევარი ბორბალი, საყრდენგამოცლილი, პაერში ქარის წისქვილის ფრთებით გრიალებს. (რაიც ფრიალ ამფოთებს კობა იმედამილს, ლიტერატორსა და კრიტიკოსს, მაგრამ, ამასთან, ძველ ავტომოყვარულს).

იმედის დონ კისოგები ოპიზაში აღიან, სჯერათ, რომ იქ გაძარს იხილავენ, დანგრეულს, მართალია, მაგრამ მაინც ნაგებობას რასმე... დახვედებით კი მხოლოდ ნაშთი დიდებული, კედელი ერთი, როგორც გლოვის კედელი იერუსალიმის წმინდა მიწაზე.

თუმცა, ასეც უნდა ყოფილიყო, რადგან უკვე 1888 წელს, როცა იქაურობა აკადემიკოსმა ა. პავლინოვმა ინახულა, ეკლესიას და სხვა ნაგებობებიც უპაგრონო და დაზიანებული იყო.

გაბრუნება. დასაწყისი იხ. „სრ“ № 152, 153.

იხ. გვ-3 გვ.

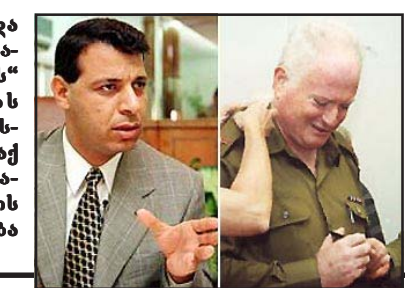
რეგულარული, კვირაში ერთხელ, სანაგრო გემით ტვირთების კონტაინერებით გადამზავა მარშრუტით:
ფოთი — ოდესა (ოლივოვსკი) — ფოთი
ინფორმაციის მიღება შესაძლებელია:
თბილისი — (995 32) 227223, ფაქსი 221129, Email: barwilt@access.sanet.ge;
ფოთი — (995 393) 71681/82, ფაქსი 71685/86, Email: elglch@barwilpti.com.ge;
ოდესა (ოლივოვსკი) — (380 482) 345912, 346027, ფაქსი 346141, Email: barwilt.odessa@barwil.com;
კიევი — (38044) 229 8539, ფაქსი 228 3036, Email: aosadchiy@barwil.kiev.ua.

ინტერვიუ

60 კმ-ზე დაშავდა ირანში სტრუქტურა მდელ-ვარების შედეგად. ოფიციალური მონაცემებით უწესრიგობათა დროს დაარბიეს 5 ბანკი, დაღუპილია ათასობით მანქანა და მოგოციკლი. დაზარალებულია 80-ზე მეტი კაცი.

ისრაელი და პალესტინა „საბგმაო რუკის“ გადარჩენას ცდილობენ. ისრაელის ქალაქ პერცლში მხარეებს შორის მოლაპარაკება განახლდა.

აშშ-ში 2000 წელს დაბადებული ყოველი მესამე ბავშვი დი-აბეტი დაბადდება. ჯანმრთელობის დაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემებით, 2005 წელს დაბადებულთა რიცხვი ორჯერ გაიზარდა — 140 მილიონიდან 300 მილიონამდე. მხოლოდ ინდოეთში ამ დაბადებით 60 მილიონი კაცი დასნეულდება.

ხელისუფლება

(პირველი გვერდიდან)

მაგას რა ცოდნა უნდა, როდესაც დიპლომატიურ სამსახურში ჩადგომამდე მშვენივრად ვხედავდი, რა ყოფილიყო ამ თვალსაზრისით ჩვენი ქვეყანა. ისრაელში ჩასვლის შემდეგ კი ჩემი მოვალეობის შესრულების გარდა, ინტენსიურად ვეცნობოდი იმ სტრუქტურების საქმიანობას, რომელთაც ეს ქვეყანა, თავის დროზე, მძიმე კრიზისიდან იხსნეს.

არ ვიცი, თუ დესპანებს და ელჩებს ასეთი ინტერესებიც შეიძლება გასჩენდეთ.

ჩემი ასეთი ინტერესი პრემიერის სპეციალურმა დაჯავშნულმა განაპირობა და მეც მიხდოდა გამეგო, როგორ დადგა ფეხზე ქვეყანა, რომელსაც მოსვენებით ცხოვრება დაეძღვრა საკმაოდ აქვს გადაქცეული. მქონდა უარესად საინტერესო შეხვედრები, წავიკითხე უამრავი სპეციალური ლიტერატურა და ფრიალ სერიოზულ დასკვნებამდე მივიღე. ამ საკითხებზე მუშაობას დღემდე ვაგრძელებ და ვფიქრობ, მალე თქვენც ბევრ საინტერესო გაბატონებით იმასთან დაკავშირებით, როგორ უნდა ვეომოთ კორუფციას!

აქამდე კორუფციას მხოლოდ ვებრძოდით და ახლა ომს ვუცხადებთ, ბატონო ანზორ?

თუ გავითვალისწინებთ, რომ კორუფცია თავისი ბუნებით ძალიან საშიში მოვლენაა, მას უომრად ვერ დაეპარცხებთ, მაგრამ ეს ომი მანცადამაინც იარაღის კლარუნთან არ არის გაიგვიფიქროს. კორუფციასთან ომი ნიშნავს ძირეულად შეცვალთ ჩვენი დამოკიდებულება და მენტალიტეტი ამ მოვლენის მიმართ. ამას გარდა, რეალურად მოქმედი სტრუქტურები შექმნათ და ვაკისრებინათ პასუხისმგებლობა, არა მხოლოდ გამოავლინონ, ბოლოც მოუღონ განუკითხაობას, რომელიც ქვეყანას უფსკრულისაკენ მიაქცენებს.

მინდა დავარწმუნოთ, რომ ყველა ახალდამოუკიდებელ ქვეყანას თავისებური სახადის მოხდა უწევს და ჩვენც ამ უბედურებას როგორმე მოვრჩებით. მაგალითად, ისრაელში სხვაზე ნაკლებად როდი მივიჩნევდით კორუფციას, მაგრამ ებრაელმა ერმა (ისევე, როგორც ბევრმა სხვამ) მისი დამარცხება მაინც მოახერხა. დღეს ისრაელის ბიუჯეტი 6 მილიარდი დოლარია და ამ ბიუჯეტის პროცენტის (გადაჭარბებით შესრულების) შემთხვევებიც არის. ეს შედეგი მოქნილმა საგადასახადო და ფისკალურმა პოლიტიკამ განაპირობა. ამას გარდა, ძალიან მნიშვნელოვანი ფაქტორია ისრაელის მოქალაქეების პასუხისმგებლობა ქვეყნის წინაშე, რაც განსაკუთრებულ რანგშია აყვანილი. რა თქმა უნდა, იქაც არის ამრთა სხვადასხვაობა და ხელისუფლების სერიოზული კრიტიკა. მეტსაც გეტყვით: სწორედ ისრაელში ყოფნისას შემეცვალა ჟურნალისტების მიზანობა დამოკიდებულება: ადრე უფრო მტკიცეულად ვრეაგირებდი გამოქვეყნებულ კრიტიკულ მასალებზე, მაგრამ ისრაელში ამ საკითხს სხვაგანაირად შევხედე. კრიტიკაზე იქაც მაშინვე რეაგირებდი, მაგრამ ეს საკითხის ღრმად და საფუძვლიანად შესწავლას ნიშნავს. თუ დადგინდება, რომ კრიტიკა თითქმის, დაუყოვნებლივ იწყება გამოძიება. როდესაც მასმედია სუბიექტურია და მისი კრიტიკა კორექტულობის მფარვეს სცილდება, ჟურნალისტს სერიოზული პასუხი მოეთხოვება.

საინტერესოა, როგორი შედეგებით სრულდება ისრაელში მასმედის მიერ მიტენული ფაქტები, რომლებიც საგამოძიებო ორგანოები ინტერესდებიან?

მოგესხენებათ, ისრაელში გამოძიების პოლიციური სისტემა და როდესაც საჭიროა, პრემიერ-მინისტრიც კი ვალდებულია, გამოძიებას ჩვენება მისცეს. ასეთი რამ ისრაელში არაერთხელ მომხდარა. მიმონ პერესს აქვს ერთი ფრთიანი გამოძიება: „თავისუფალი მასმედია თითქმის შეუძლებელს ხდის დიქტატურას და მოგჯერ აუტანელს – დემოკრატიას, თუმცა მირჩევნია, მოგჯერ აუტანელი იყოს დემოკრატია, მაგრამ იყოს თავისუფალი მასმედია“. ამ გამოძიების სიბრძნეს მეც ბოლომდე ვიმიარებ.

დღეს ქართული ბიზნესმენები ყოფილი „დელეგაციის“ დარად ირჯებიან. თუ კარგად დაუკვირდებით, ეს იმის ბრალიც უნდა იყოს, რომ არც დღევანდელი კანონები გაზიარებულა მოქნილობით, რაც შეზარ-

ეგვ, ბატონო ანზორ, თქვენც მოგად ფრამებს იმეორებთ და იმას არ გვეუბნებით, კონკრეტულად რა და როგორ უნდა გაკეთდეს... ბოლოს და ბოლოს, ის მაინც გაგვიზიადებთ, კორუფციასთან ბრძოლის რა მეთოდები ისწავლეთ იმ დალოცვილ ისრაელში?

კონკრეტული ნაბიჯების გადადგმა სერიოზული მოთათბირების გარეშე უმედეგო იქნება და ჩვენ სწორედ ამას ვაპირებთ. რაც შეეხება ისრაელს, 50-იანი წლების დასაწყისში ამ სახელმწიფოს, ასე ვთქვათ, მამები იყვნენ პრემიერ-მინისტრი დევიდ ბენ გურიონი და მისი უახლოესი მეგობარი კაცი, რომელიც 35 წლის მანძილზე იყო მოსადის დირექტორი და ეს ამბავი არაფერ იყო. სხვათა შორის, ეს ადამიანი ახლახან გარდაიცვალა. მოკლედ, ერთ მშვენიერ დღეს ბენ გურიონის მეგობარი შევიდა პრემიერ-მინისტრის კა-

ლი ანაზლავურება დაუნიშნეს და დაავალეს, მკაცრად გაეკონტროლებინათ მემოთ სხენებულ სტრუქტურებში ანაზლავურებისა და სოციალური პირობების გამრდის შემდეგ არ მომხდარიყო მართლსაწინააღმდეგო ქმედებები. ძალიან გამარტივდა საკანონმდებლო ბაზა, მაგრამ იმავდროულად, საგადასახადო უწყებამ მოსახლეობას ქვეყნის წინაშე თავისი წილი პასუხისმგებლობა აგრძობინა. საგადასახადოს სხენებამ დღესაც განაგრძო მარაგის ისრაელის მოსახლეობას, მაგრამ მან კარგად იცის, რომ ორი რამ არის გარდაუვალი – სიკვდილი და გადასახადები!

მართლაც საინტერესო ამბებს ყვებით და, მჯერა, მალე გარკვეულ სამოქმედო გეგმასაც წამოაყალიბებთ, მაგრამ სომ არ იქცევა ეს ყველაფერი ხელისუფლების მორიგ, წინასაარჩევნო დაპირებად იმ დროს, როდესაც კარგა ხანია, პერიოდიტ გეგორდება და არ გავაჩნია ეროვნული იდეოლოგია ან, გნებავთ – ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების კონცეფცია?

პრემიერის მკაცრად მოთხოვნის კონკრეტული, ქმედითი და ოპერატიული ნაბიჯების გადადგმას. სახელმწიფო მინისტრის დავალებით, ჩვენი საშახური მალე

ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატთან ერთად შეუდგება მუშაობას. ასე რომ, ახალ პორტრამაც გვექნება და – მისი განხორციელების ერაღური გზებიც. ამის შესახებ კონკრეტულად ლაპარაკი ჯერ ნაადრევად მიმაჩნია. ერთი კია, – ჩვენი საქმიანობა მხოლოდ მაშინ მოგვეშვს შედეგს, თუ ეს პროცესი გამჭვირვალე იქნება. ეს ნიშნავს, რომ ყველამ ერთად უნდა შევიშვაოთ სამოქმედო გეგმა და ხალხმაც უნდა გაიგოს, რას ვაპირებთ. ჩვენი მოსახლეობის ჯიბიდან წლის მანძილზე რეალურად მოქმედი, მაგრამ აღურიცხავი გადასახადების სახით 3-5 მილიარდი ლარი გადას მან, როდესაც ჩვენს ბიუჯეტში ეს გადასახადები დაახლოებით 600 მილიონი ლარის ოდენობითაა გაწერილი, თავად ბიუჯეტი კი, სადღაც, ერთი მილიარდი ლარია. რადგან ხალხი ამ რაოდენობის ფულს რეალურად იხდის, ის, ფაქტობრივად, გადასახადის გადახდას მიჩვეულია. ახლა კი საჭიროა ამ ფულმა მართლაც შეიცვალოს და ერთეულებში ჯიბეებიდან ბიუჯეტისაკენ გადახდისამართდეს. სტატისტიკას რომ გადავხედე, გული გამისკდა: ქვეყანაში კონგრანდის გამოყენების მხოლოდ 62 ფაქტია დაფიქსირებული და ისიც – მხოლოდ „ჩანთით მოვაჭრეების“ სახით.

ბატონო ანზორ, თქვენ ბრძანებთ, რომ მზად ხართ კარგად იარათო, ბიზნესმენებს შეხედულ და მათგან რჩევები მოისმინოთ. თუ მართლაც ასე მოიქცევით, გარწმუნებთ, რომ მალე იცყვიან, ანზორ ბალუაშვილი ბიზნესმენებს შეეკარა და მათთან გარიგებებს აწარმოებთ...

ვაპირებ კი არა, რამდენიმეს შევხედი და, სხვათა შორის, უკვე მითხრეს, სამსახურის საათებში რომ ასეთ ადგილებში მიდიხარ, რაზე არ დაგაბრალონო. ამის გაცონებაზე ჩემი ერთი მასწავლებლის დარიგება გამასხენდა, რომელმაც, თავის ღრმად მასწავლა, რომ ვერასოდეს მივიღებ კანონიერ, ობიექტურ და რაღაც მთავარია, ოპერატიულ გადაწყვეტილებას, თუ იმაზე ვიფიქრე, ვინ რას იცყვის.

ესაუბრა ელზა ჯეზუბაძე, გაზეთი „ახალი თაობა“, № 162.

პროექტი

სოფლად სიღარიბის დასაქმება

მღბრადი განვითარების პრინციპებზე დაყრდნობით ქვეყნის სასოფლო-სამეურნეო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, აგროსასურსათო სექტორში შემოსავლის გამრდა და სოფლად სიღარიბის დაძლევა, – ეს ის პრორიტეტებია, რომელთა განხორციელებასაც მიზნად ისახავს სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარებისა და სასურსათო უსაფრთხოების სტრატეგიის ეროვნული პროექტი. 13 ივნისს სასტუმრო „შერატონ-მეგხე-პალასში“ გამართულ პროექტის პრემენტაციამდე სოფლის მეურნეობისა და სურსათის მინისტრმა დავით კირვალიძემ საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და დონორი ქვეყნების წარმომადგენლებს, ჩვენს ქვეყანაში აკრედიტებული დიპლომატიური კორპუსის ხელმძღვანელებს ეროვნული

ლოკუმენგის ძირითადი პრინციპები გააცნო.

ლოკუმენგის ძირითადი პრინციპები გააცნო. ლოკუმენგი, რომელიც მიზნად ისახავს სოფლის მეურნეობის სექტორში სამართლებრივი და რეგულარული გარემოს შექმნას, ქვეყანაში კერძო სექტორის განვითარებას, საქართველოს პრემიერ-სამეურნეო ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნებას.

პრემენტაციამდე ლოკუმენგის შესახებ თავიანთი მოსაზრებანი გამოთქვს უცხოელმა ექსპერტებმა, სხვადასხვა ქვეყნის ელჩებმა. მათი თქმით, აგრარულ სექტორში მდგრადი განვითარების სტრატეგიის დანერგვა ქვეყნისათვის ერთ-ერთი პრორიტეტული სფერო უნდა იყოს.

ესაუბრა ელზა ჯეზუბაძე, გაზეთი „ახალი თაობა“, № 162.

მალე გაგაბიზნებთ, როგორ უნდა ვებრძოლოთ კორუფციას

მეს იბულებულს ხდის, ლაბირინთებში იმობრავს. დიდი მტკიცება არც იმას სჭირდება, რომ ჭკვიანი კაცის დევნა ამ ლაბირინთებში ძალიან ძნელია, იქნებ, ამიგომაც გაჭირდა ჩვენში კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლა?

გეთანხმებით და კიდევ დავამატებ: რა თქმა უნდა, საჭიროა მოქნილი ეკონომიკური პოლიტიკის გატარება და შეწარმეებისათვის ხელშეწყობა. ხალხმა უნდა იგრძნოს, რომ ქვეყანაში ბიზნესის განვითარებისათვის შესაფერისი პირობებია შექმნილი. რაც შეეხება ჩვენს მენტალიტეტს, მისი შეცვლა შეიძლება, თუ მოსახლეობა დაინახავს, რომ ლაბირინთების გზით სიარულის მოყვარულ აშკარად ჭკვიან დამნაშავეს უფრო ჭკვიანი და გაბედული მაკონტროლებელი არც ვასაქნის მისცემს და კანონის მთელი სიმკაცრით მოსთხოვს პასუხს.

ბატონო ანზორ, თქვენ ბრძანებთ, რომ პრემიერმა ისრაელში წასვლისას იქაური სტრუქტურების საქმიანობის შესწავლა დაგაუბალათ. მაინტერესებს, როგორ შეასრულეთ ეს დაგაუბალა და რა გამოცდილებით მობრძანდით ამ თანამდებობაზე?

ჩემი კოლეგები, რაგომდაც, ძალიან გაბედულს მიწოდებენ და, მგონი, მართლა არ უნდა ვიყო მშიშარა. საკმაოდ პრინციპული ადამიანიც ვარ და არც გამოცდილებას ვემდობი. შევეცდები, ეს თვისებები ჩემი კომპეტენციის ფარგლებში მაქსიმალურად გამოვიყენო. მზად ვარ კარდაკარ ვიარო, შევხედო ყველა ნორმალურ ბიზნესმენს და საქმეში ჩახედულ ადამიანს, რათა მათგან რჩევები მოვისმინო და ინფორმაცია მივიღო იმის შესახებ, როგორ უნდა დაეამყაროთ ქვეყანაში წესრიგი. ფაქტია, რომ არსებობს კონგრანდული საქონლის მოძრაობის სქემები, რომელთა შესახებ ბევრი საგულისხმო ინფორმაციის მიღება შეეძლება იმ ბიზნესმენებისაგან, ვინც ლეგალურად მუშაობს ამჟობინებს და კონგრანდას თავისი საქმის ნომერ პირველ მტრად მიჩნევენ. ამ ხალხის გამოცდილების გათვალისწინება ძალიან საშური საქმეა. ხელისუფლებამ რადიკალური ნაბიჯები უნდა გადადგას და ოპოზიციისთვისაც ამოსავალი წერტილი მხოლოდ სახელმწიფოებრივი ინტერესი უნდა იყოს, თორემ ყოველგვარი არჩევნები გვერდზე დაგვრჩება, რადგან ქვეყანა თავზე დაგვეტყვება.

3056 იყო

ბრიტოლ რეპატიმე მე-20 საუკუნის ერთ-ერთი ყველაზე უფრო მისტიკური პიროვნებაა. სამოგადო მოღვაწე, ფილოსოფოსი, ორატორი, ლიბერალი, პოეტი, პროზაიკოსი და პუბლიცისტი. იწოდებოდა ქართული მშობი, უყვარდა ნიქსე და ყველაფერი დიონისურში. მისი უაღრესად საინტერესო პუბლიცისტიკა ჯერაც არ არის სათანადოდ შესწავლილი. ეს განსაკუთრებით ითქვამს ემიგრაციამდე პერიოდში. არადა, ქართული კულტურისადმი მსახურების გვერდით მას წუთითაც არ შეუწყვეტია წერა. მდიდარი მემკვიდრეობა შეუსწავლელია ყველასათვის განსაკუთრებით მიზნების გამო – საბჭოთა პერიოდში, ათეული წლების განმავლობაში, რობაქიძის სახელს გაბუქო.

1908 წელს სამღვარაღოთიდან ჩამოსულმა სწავლულმა სამოგადოებრივი მოღვაწეობა ლექციების კითხვით დაიწყო. როგორც ამბობენ, პირველი პუბლიცისტიკები მოციქულები იყვნენ. გრიგოლ რობაქიძე ახალი დასავლური იდეების მხარდებელი დასავლური კულტურის მოციქული გახლდათ, ამდენად, პუბლიცისტიკა. მისი საჯარო ლექციები განსაკუთრებულ მოვლენად იქცა იმდროინდელი სამოგადოების ცხოვრებაში. ეს იყო ახალი სიგვების, ფილოსოფიურ-ლიბერალური შეხედულებების ფართო საზოგადოებისთვის გაყვანა. ამასთან, ლექციური დირსეული ადგილს აკუთვნებდა იმ ქართველ მწერლებს, რომელთა დიდმა ღვაწლმა სათანადოდ არ იყო დაფასებული. მათგან უფროსი, ვაჟას მან პირველმა უწოდა გენიოსი, ხალხმა გადაჭარბებულად ჩათვალა. დრო კი რობაქიძის გვერდით დადგა.

„აკაკი წერეთელი და მისი პოეზია“, „ვაჟა-ფშაველა“, „პენიკი იესენი“, „ნიკოლოზ ბარათაშვილის სულიერი დრამა“, „სქესი და სიყვარული“, „რელიგია მშვენიერების

და განჯვისა (ოსკარ უაილდი), „შოთა რუსთაველი“, „ხელოვნება და სინამდვილე“, „ფრიდრიხ ნიცშე... ეს არის რობაქიძის განცდის ლექციების არასრული ჩამონათვალი.

აკაკი აღტაცებულია: „ვაიმობ გიხაროდნენ... ამისრულდა წაილი. ვნახე ის ჩემის თვალთ, რაც მთელი ჩემი სიცოცხლის განმავლობაში მინატრებოდა: ქართველი ინტელიგენტი, თავისთავად მოაზრე და არა საუცხოვო გრამოფონი!..

მეშვიდე ცამდე აფერნილი ვაიმობ სიხარულით: „ქრთხულ ყოის მომავალი“ („თემი“, 1911, № 22, გვ. 2).

კოსი უილიონი

ოც წელიწადში გრიგოლ რობაქიძის სამღვარაღოთ წასვლა და სიცოცხლის ბოლომდე ემიგრანტობა მოუწევს. საქართველოში მას გაბუქა დავება.

სახელგანთქმული ლექციარი ყოველი ლექცია შთაბეჭდავია. ამის მიუხედავად, ქართველი ელიტარული სამოგადოება, რომელიც ცირკსა თუ ბაღში სიამოვნებით ატარებს დროს, თანდათან ნაკლებად სწყალობს რობაქიძის, სავსე აუდიტორიებით განებიერებულს. ინტელიგენციის დაუინტერესობის მიზეზს მუსკად ხსნის „მან-ვილი“ (საგარაუდოდ, მისაკო წერეთელი) გერმინი „მოლის გილიოტინა“.

გუშინ – **Робакидзе вышел из моды** („თემი“, 1911, № 28, გვ. 3).

კიდევ ეგ არის მოდის გილიოტინა, რომელმაც უმისამართოდ მოხეტიალე ინტელიგენციამ აიყვანა ორატორი.

გრიგოლ რობაქიძე მთელ საქართველოში კითხულობდა ლექციებს, არათუ მხოლოდ თბილისსა და ქუთაისში. ახალი, რთული ფილოსოფიური საკითხები მუსკად განსამდგურელი, დახვეწილი ფორმისა და ღრმა შინაარსის წყალობით ფართო საზოგადოებისთვის საინტერესო, მისაღები, გასაკვირი ხდებოდა. ამდენად, ქართველი სამოგადოებაც დგებოდა ევროპული მოვლენების კურსში. ნაცნობი, გათავისებული საკითხებაც ახალი სამზეროდან წარმოუდგებოდათ. ახალი იდეების, მანამდე არ მოსმენილის, ყურადღების მიღმა დარჩენილის მიწოდებით რობაქიძე სა-

კურსა და სოციალურს კულტურაში გადაგანილი მაქსიმალური ისტორიასა და ისტორიულობას პირდაპირ უარყოფს. რუსეთი გვაგონებს იმ ადამიანს, რომელმაც ავგომობილი უარყო, მხოლოდ მისთვის, რომ პაეროპლანი არ შესთავაზეს, – და ახლა ურმით მიხობას“ („საქართველო“, 1917, № 234, გვ. 2).

გრიგოლ რობაქიძე მიზანმიმართულად საუბრობს რუსეთის ანარქიზმზე, ქაოსზე, რომლისგანაც ქართველთა გაბრუნებას ცდილობს. ნუ ვიყურებით მხოლოდ რუსეთისკენ, ჩვენ ჩვენი გზა გვაქვს, – უსვამდა ხამს. „თავისუფლება, პირველ ყოვლისა,

გრიგოლ რობაქიძის პუბლიცისტიკა.

წლების შემდეგ რობაქიძე საბჭოთა მწერლების ფედერაციის თავმჯდომარის მოადგილე დაინიშნება. საკვირველია, თუ გაიფიქრებინებ, რომ იგი ბოლშევიზმის მუდმივი მოწინააღმდეგე იყო, მარქსისგან კი წყენას ადვილად არ იფიქრებდა. თუმცა, გავა კიდევ ცოცხალი მგრაღ გამოაცხადებენ.

1880 წლის 28 ოქტომბერს სვირში დაწყებულმა სიცოცხლემ 82 წელი მიითვალა („სვირი“ ძველქართულად მცველს ნიშნავს. თვითონც მუდამ გრამაის მცველად მიანდა თავი). ამ ხნის განმავლობაში ხან – ციდან მოვლენილად, ხანც ხალხის მგრაღ ნათლავდნენ. თავად კი დარწმუნებული იყო, რომ საუკუნეებს ელაპარაკებოდა.

გარდაიცვალა 1962 წლის 19 ნოემბერს ქენევაში. მარტოსული თავისთავად ბინაში აღმოჩინეს გარდაცვალებიდან მეორე დღეს.

მთელი თავისი მოღვაწეობით გრიგოლ რობაქიძე ქვეყნის მსახურების მაგალითს იძლეოდა. ქართულ კულტურას დიდი ამაგი დასდო სამი პრაქტიკული საქმის განხორციელებით: საგანმანათლებლო მიზნით წაკითხული საჯარო ლექციებით („მას ხვდა ბედნიერი წილი – ქართული აუდიტორიის შექმნა“ – „თემი“, 1911, № 28, გვ. 3); ქართული სიმბოლიზმის წინამძღვრობით; კოლეგებთან ერთად სრულიად საქართველოს მწერალთა კავშირის ჩამოყალიბებით.

უყვარდა რობაქიძის საქართველო, ქართველი და ქართული.

ცოცხლობდა მწერლობით.

ქართული ენა მისთვის ლოცვა იყო, სიგვებში მგეს ხვდავად და წარმართივით თავყვანს სცემდა მას.

ძნელია წერა გრიგოლ რობაქიძეზე.

იგი სისხლით უნდა იგრძნოს.

რუსუდან ბახარია.

ბაზარი

სამაფსულო რალი ბრკელდება

(მერი ბაერლიან)

1999 წლიდან ინგლისში რამდენჯერმე ჩატარდა საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვა, რამაც დადასტურა, რომ ბრიტანელთა უმრავლესობა არ იწონებს ევროკავშირს და უარყოფითად აფასებს ევროკავშირს უარის თქმის პერსპექტივას. დიდი ბრიტანეთის მნიშვნელოვანი ევროსათვის შეუდარებელია. როგორც ანალიტიკოსთა უმრავლესობა ვარაუდობს ევროზონისადმი დიდი ბრიტანეთის მიერთება სულ ცოტა, მომავალ საპარლამენტო არჩევნებამდე გადაიდება.

ამასთან, შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა კიდევ ერთხელ ხაზგასმით განაცხადა, რომ მისი ადმინისტრაცია ყველა დონეს იხმარს დოლარის განამყარებლად. აქ პირველ რიგში იგულისხმება, ეკონომიკური სტიმულირების მექანიზმები, რაც საბოლოო ანგარიშით, ამერიკულ ვალუტას სავალუტო ბაზრებზე დაკარგულ პოზიციებს დაუბრუნებს.

ამერიკულ ვალუტას მხარდჭერას აღმოუჩენს ძირითადი საფონდო ინდექსების ზრდაც, რაც აქციების ბაზარზე აპრილის შუა რიცხვებში დაიწყო და დღემდე აქტიურად გრძელდება.

სახდრავს, რევიონის ეკონომიკური ზრდის სტიმულირების მიზნით, რევიონის სტიმულირების განაკვეთი 0.5 პროცენტული პუნქტით შეამცირა 2%-მდე, რაც გასული წლის დეკემბრიდან რიგით მესამე შემცირება და მიწმალურს წარმოადგენს 1948 წლის შემდეგ, როგორც დიუხენბერგმა განაცხადა განაკვეთის შემცირებით შემცირება შესაძლებელია, რადგან საპროცენტო განაკვეთი ევროზონაში, შეერთებულ შტატებთან შედარებით, ჯერ კიდევ მაღალია და სავალუტო ბაზრებზე ევროს მაღალი კურსი დოლართან მიმართებაში, არაუფექტურ გადუნას ახდენს ევროზონის ექსპორტზე შეერთებულ შტატებში.

მიუხედავად იმისა, რომ ცოტა მოგვიწიათ, Bloomberg News-ისათვის მიცემულ ინტერვიუში ევროპის ცენტრალური ბანკის ხელმძღვანელმა ხაზგასმით განაცხადა, რომ განაკვეთის მორიგი შემცირების კონკრეტულ ვადებზე საუბარი ჯერჯერობით ნაადრევია, მას შემდეგ რაც დიუხენბერგის გამონათქვამებმა სავალუტო ბაზრებამდე მიადწია, ევროს კურსი დოლართან მიმართებაში 1.17-ის ნიშნული ქვემოთ ჩამოვიდა, სამშაბათს ნიუ-იორკში საღამოს ვაჭრობაზე ევრო/დოლარის კურსმა 1.1678 პუნქტი შეამცირა. ამერიკული ეკონომიკის სტაბილიზაციის შესახებ მიანიშნა ეკონომიკური მონაცემების გამოქვეყნებამაც. მიუხედავად ამისა ოთხშაბათს, აზიურ სესხაზე ევრომ აღიდგინა წინა დღის დანაკლისი, ამისათვის რაიმე სერიოზული მიზეზის დასახელება ტრეიდერებს გაუჭირდა. მაგრამ ფორექსის ანალიტიკოსების აზრით, შესაძლოა ვაჭრობაზე იმოქმედა მსხვილად დაკვირვება ევროზე. ბოლო პერიოდის განმავლობაში ევროს კურსის ასეთი აღ-

მავრენის შემდეგ, ტრეიდერები არაერთხელ საუბრობდნენ ახლო აღმოსავლეთის ინვესტორებისა და მთავრობების მიერ ევროს ფართომასშტაბიანი შესყიდვების შესახებ. როგორც სამშაბათს საინფორმაციო სააგენტო Dow Jones Newswires-მა განაცხადა, ხაუდის არაბეთის სავალუტო სავალუტო ბოლო 6-8 კვირის განმავლობაში, ანუ აპრილის შუა რიცხვებიდან 30 მლრდ ევრო შეიძინა. კვირის ბოლო დღის ვაჭრობის მონაცემებით, ნიუ-იორკის სავალუტო ბაზარზე ევრო/დოლარის კურსმა 1.1874 პუნქტი შეადგინა.

მეორეაზი ლიონების ბაზარზე გასული კვირის ბოლო ოქროს ფასი 354 დოლარამდე გაიზარდა. ასე, რომ სულ ცოტა ხნის წინათ თითქმის 6.5 წლიანი მაქსიმუმთან მიხლოების შემდეგ, ამ მეორეაზი ლიონების ფასმა არცთუ უნიშვნელო კლება განიცადა. როგორც ჩანს, მართლდება ანალიტიკოსების პროგნოზი, რომ 2002 წელს ოქროს ფასი მკვეთრი ზრდის მიუხედავად ნაკლებმოსალოდნელია ამ მეორეაზი მებრტემა 400 დოლარიანი ზღვარი გადალახოს.

დარგობრივი ანალიტიკოსების შეფასებით, სავაჭრო დიაპაზონი, რომელიც ფასის ძლიერი აწვევის შემდეგ ყალიბდება გარკვეული წლების მანძილზე ნარჩუნდება. ასე მაგალითად, 1980 წელს ოქროს ფასმა უნციაზე 650 დოლარი შეადგინა, შემდეგ ხანგრძლივი პერიოდის მანძილზე 300-400 დოლარის დიაპაზონში მოძრაობდა. 1997 წელს ამ მეორეაზი ლიონის ფასი 300 დოლარის ქვემოთ დაეცა. ექსპერტთა თქმით, ოქრო 400 დოლარიან ზღვარს ასე მოკლე პერიოდში ხელმეორედ ვეღარ აიღებს.

პლატინისა და ვერცხლის ფასმა შესაბამისად 659 და 4.50 დოლარი შეადგინა.

ნავთობის ფურცლების ბაზრის განწყობას გასულ კვირაში ძირითადად ოპეკის მორიგი კონფერენცია და ერაყში ნავთობის მოპოვების აღდგენის გადადებული პერსპექტივა განაპირობებდა. როგორც კვირის დასაწყისში ერაყის ნავთობის სამინისტროს ხელმძღვანელმა ტამირ გადბანმა მორიგ პრესკონფერენციაზე განაცხადა, ნავთობის მოპოვების დონე დღეღამეში 1.5 მლნ. ბარელი, რაც იენისის შუა რიცხვებისათვის დაიკვება, მხოლოდ თვის ბოლოსათვის იქნება მიღწეული. აქედან 1 მლნ ექსპორტში წავა, რაც შეეხება ომამდელ დონეს გადბანის შეფასებით, ეს მხოლოდ 2004 წლის დასაწყისში იქნება შესაძლებელი. ამდენად იმ გაურკვევლობიდან გაომდინარე, რაც ჯერჯერობით კვლავ არსებობს ერაყის ნავთობის ბაზარზე დაბრუნებასთან დაკავშირებით, მართალია ოპეკს, 11 იენისის კონფერენციაზე ნავთობის ერთობლივი კვოტის მორიგი შემცირების საკითხი არ განუხილავს, მაგრამ კარტელის წევრი ქვეყნების ნავთობის მრეწველობის მინისტრებმა რიგგარეშე კონფერენციის ჩატარების შესახებ გადაწყვეტილება მიიღეს.

როგორც ოპეკის პრეზიდენტმა აბდულა ბენ ხამად აღ ატიამ განაცხადა ივლისის რიგგარეშე კონფერენციაზე კარტელის წევრები შეფასებენ ერაყის ნავთობის ბაზარზე დაბრუნების ეფექტს და ამ შეფასებიდან გამომდინარე მიიღებენ გადაწყვეტილებას ნავთობის მოპოვების ერთობლივი კვოტის შემცირების, ან ახლანდელ დონეზე შენარჩუნების შესახებ. ასეთმა განცხადებებმა კი ძლიერი შთაბეჭდილება მოახდინა ტრეიდერებზე. ლონდონის საერთაშორისო ბაზარზე Brent-ის მარკის ნავთობის ფასი 28.39 დოლარამდე, ხოლო ნიუ-იორკში NYMEX-ის სასაქონლო ბირჟაზე WTI-ის ნავთობის ფასი 32.36 დოლარამდე გაიზარდა, პირველად გადალახა რა 32-დოლარიანი ზღვარი 17 მარტის შემდეგ.

როდესაც ერაყში ომამდე რამდენიმე დღე რჩებოდა, აპრილის ბოლოს კი ამ მარკის ნავთობის ფასი 25 დოლარამდე დაეცა. თუმცა კვირის ბოლოს ინდუსტრიულ ქვეყნებში ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების მარაგის გაზრდის შესახებ მონაცემების გამოქვეყნების შემდეგ, ტრეიდერები მოგების ფიქსაციაზე გადავიდნენ, რამაც გადასურებული ბაზარი შედარებით შეაგრილა. ლონდონში ერთი ბარელი ნავთობის ფასი 27.46 დოლარამდე, ხოლო ნიუ-იორკში 30.65 დოლარამდე გაიზარდა.

ოპეკის წარმომადგენლებსა და მრავალი დარგობრივი ანალიტიკოსების შეფასებით, დროის მიმდინარე მონაკვეთში, ნავთობის მაღალი ფასი უფრო ფსიქოლოგიურ და სპეკულაციურ ფაქტორებს უკავშირდება და არა ფუნდამენტალურ პირობებს და ამდენად, მათი ვარაუდით, არცთუ შორეულ პერსპექტივაში ფასების მორიგი დაცემა მოსალოდნელია.

ამასთან, გასულ კვირაში ერაყის სახელმწიფო მარკეტინგის კომპანია-SOMO-მ, რომელიც ნავთობის სამინისტროს საქსპორტო განყოფილება წარმოადგენს, განაცხადა ტენდერის რეზულტატების შესახებ, იმ 10 მლნ ბარელი ნავთობის შესყიდვის თაობაზე, რომელიც ომის პერიოდში ჩარჩა თურქეთის ჯეიჰანისა და ერაყის პორტის მინა-ალ-ბაერის საცავებში. ტენდერში გამარჯვებული ექვსი კომპანია დასახელდა: ესპანეთის ორი ნავთობის გადაამაშავებელი კომპანია Repsol-ი და Cepsa, თურქეთის Tupras-ი, იტალიური ენერჯეტკული კონცერნი ENI, საფრანგეთის ნავთობის კომპანია Total-ი და ამერიკული Chevron Texaco.

SOMA-ს განეკუთვნება დირექტორის მოამდელ აღ-ჯიბერის ინფორმაციით, საცავებში შენახული 10 მლნ ბარელი ნავთობიდან 5 მლნ შეერთებულ შტატებში, დანარჩენი კი ევროპაში წავა.

იკა ლიშაპა,

„სრ“ ეკონომიკური მიმოხილველი.

წარდგენა

შეიძლება ასე წიგნის ავტორი იყო, მაგრამ არჩევანი რომ დაგიდგეს, მათგან მხოლოდ ერთს ვერ შევლით. მე ასეთ წიგნს შემოქმედის „ცხოვრების წიგნი“ ავტორად დავსახავ.

ყველა ვერ წერს თავის „ცხოვრების წიგნი“ – მთელი თავისი დღის ერთგვარ „კენტივსენიანად“, წიგნს, რომელიც ამართლებს დამწერის არსებობას.

ცნობილმა ჟურნალისტმა ლეონიდას დოლიძემ დაწერა თავისი „ცხოვრების წიგნი“, – „ბენეკლეტი სპარტოპოლი“.

ერთი თვეა მოველინა ქვეყნის საქართველოს გენერალიტეტის სამსახურში (ენციკლოპედიის ფორმატის 752 გვერდი), რომელშიც 1000-ზე მეტი გვარი, 3000-მდე ფოტოსურათი და 25000-მდე ცნობა თავმოყრილი საქართველოს მკვიდრ და მის ფარგლებს გარეთ დაბადებულ და მოღვაწე ჩვენი თანამემამულე გენერლების შესახებ 1700 წლიდან დღემდე (უკანასკნელი მონაცემები 2003 წლის მარტს განეკუთვნება).

ვისაც ოდესმე საუკუნეთა, გენეალოგიის, ათწლეულების წინანდელი მოვლენები უკვე შეეხო, იმან იცის, რა სიმძლავრისაა არის ეს დაკავშირებული, რა დამაჯერებელია სიარული დროცამის უკუნში. აფერუმ, ავტორის სიზამქეს – სძლია ამ უკუნეთს და უამრავი სახელი დაგვიბრუნა, ასობით მხედართმთავარი გამოსტაცა დავიწყების ბურუსს.

ეს წიგნი ყამირზე გავლებული ბოლო ხნულია. ამით ბაგონმა ლევანმა დააგვირგვინა თავისი 40-წლიანი კვლევა სამხედრო თემაზე: 1986 წელს გამოსცა „მხედართმთავრები საქართველოდან“, 1993 წელს – „გენერლებად არ იბადებიან“, სოლო 2000 წელს – „გენერალისმუსი, მარშლები, გენერლები და აღმირალები – ჩვენი თანამემამულე“.

მასსთვის ის განუმეორებელი შთაბეჭდილება, რაც ჩემზე ამ წიგნებში მოახდინა მასშტაბურობით, სიღრმით, მკვლევარის თავდადებათ, ინფორმაციულობით. მაგრამ ისინი მხოლოდ საფეხურები ყოფილა „ვეერესტემ“ ასახველად. და აი, მწვერვლი დაპყრობილია.

რა თქმა უნდა, ეს წიგნი ღირსებას სძენს ჟურნალისტ ლევან დოლიძეს, მაგრამ უნდა ითქვას, რომ იგი სულაც არ არის ჟურნალისტური ნაშრომი. მკვლევარის, ისტორიკოსის მიერ თბილისის, მოსკოვის, სანკტ-პეტერბურგის, სხვა ქალაქების არქივებში ქვეყნის, წყაროების, დოკუმენტების, მეზარეული ლიტერატურის შეკრების, შთამომავალთა ოჯახებში შემორჩენილი მასალების შესწავლის შედეგია. მაგრამ ერთი საქმეა მასალების მოძიება, მეორეა მისი დალაგება და „სასაქონლო სახით“ მკითხველისთვის წარდგენა. და აქ მართლაც თვალში გხვდება ავტორის ჟურნალისტური გემოვნება, ხედვის უფექტიანობა და სიციხეცხალა.

გადაშლი და პირდაპირ მხრებზე გაწვევა ავტორის მიერ გაწვეული შრომის სიმძიმე. ასეთ ენციკლოპედიურ ცნობარებს, როგორც წესი, მთელი ინსტიტუტები, მთელი კოლექტივები ქმნიან ხოლმე. ლევანმა კი მარტომ შეძლო ეს, მარტომ შეძლო ამ დიდ საქმეს და გმირულად აღასრულა.

2000 წელს გამოცემული „გენერალისმუსი, მარშლები, გენერლები და აღმირალები – ჩვენი თანამემამულენი“ თითქმის ამოწურავდა ყველაფერს, რაც ქართველ მხედართმთავრებზე შეიძლება მოძიებულიყო; მასში 700 კაცზე იყო ცნობა. ახალ წიგნში კი შესულია მონაცემები პროკურატურისა და იუსტიციის ორგანოების იმ წარმომადგენელთა შესახებ, რომლებსაც მიენიჭათ იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლისა და იუსტიციის გენერლის სპეციალური წოდებები; ამას გარდა ათობით პიროვნება კიდევ აღმოუჩინა, ათასობით მონაცემით გაუმდიდრებია თავისი ენციკლოპედიური ცნობარი.

პარმუში გენერალიტეტის ისტორია მეფე არჩილ II ვაჟის, რუსეთის იმპერატორის პეტრე პირველის უახლოესი მეგობრის, რუსულ არტილერიის, როგორც ჯარის სახეობის ფუძემდებლის, რუსეთის პირველი გენერალ-ფელდცილისმაისტერით აღექვანდრე ბაგრატიონით იწყება (ეს წოდება, მთელი მისი არსებობის მანძილზე – 1700-1909 წ.წ. – სულ მინიჭებული ჰქონდა 13 კაცს). რუსეთის არმიამ, რუსი ეროვნების გენერლების შემდეგ, ერთ-ერთი ყველაზე მრავალრიცხოვანი ქართველ გენერალთა კორპუსი იყო – მათი რაოდენობა 500-მდე მხედართმთავარს ითვლიდა. ინფანტერიის, კავალერიის თუ არტილერიის გენერლობა, ანუ სრული გენერლობა, მინიჭებული ჰქონდა 27 კაცს, გენერალ-ლეიტენანტისა – 48 კაცს. საყოველთაოდ არის აღიარებული, რომ ყოველი მათგანი გამოირჩეოდა განსაკუთრებული სიმამაცით, მხედართმთავრული ნიჭით, სამხედრო საქმის ცოდნით, სარგებლობდა დამსახურებული სიყვარულითა და ავტორიტეტით.

რუსეთის, სუვოროვისა და კუტუზოვის შემდეგ, არ ჰყოლია გენერალი, რომელიც ისეთი პატივისცემითა და სიყვარულით ყოფილიყო გარემოსილი არმიამ, ისეთი პოპულარული ყოფილიყო ქვეყანაში და მის ფარგლებს გარეთ, როგორც ინფანტერიის გენერალი, სამამულო ომის გმირი პეტრე ბაგრატიონი. ქართული გენერალიტეტის 300-წლიანი ისტორიაში მისი დანაშაულებია, სახელი და დიდება იმეფათა და თუ ვინმეს დაუსახურებია. მას მიღებული ჰქონდა რუსეთის ყველა სამხედრო ჯილდო.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის (1918-1921 წ.წ.) სამსახურში იყო 60-მდე გენერალი და 1500-მდე ოფიცერი. მათგან 27 კაცს გენერლობა რუსეთის არმიამი ჰქონდა მიღებული. სსრკ არმიამი, 1917-1991 წლებში, მსახურობდა 214 გენერალი საქართველოდან. მათ შორის იყვნენ გენერალისმუსი (იოსებ სტალინი), მარშალი (ლაგერენგი ბერიანი), საინჟინრო ჯარების მარშალი (არჩილ გვლოვანი), გენერალ-პოლკოვნიკი და 31 გენერალ-ლეიტენანტი. 4 მათგანს მინიჭებული ჰქონდა სკალინური პრემია (გენერალურ ავიაკოსტრუქტორს გიორგი ბერიანსკის – ორჯერ), 2-ს – ლენინური, 5-ს – სახელმწიფო პრემია, 2-ს (არჩილ გვლოვანი და სარაკეტო გეჟნიკის მთავარ კონსტრუქტორს, აკადემიკოს ალექსანდრე ნადირაძეს) – ორივე. 4 მათგანი იყო სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, 2 – საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი. 10 ქართველ გენერალს მინიჭებული

ქონდა საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება, 8-ს – სოციალისტური შრომის გმირის წოდება (ალექსანდრე ნადირაძეს – ორჯერ). უმაღლესი სამხედრო ორდენით „გამარჯვება“ ორჯერ დაჯილდოვდა სსრკ შეიარაღებულ ძალთა მთავარსარდალი იოსებ სტალინი.

დიდი სამამულო ომის დროს საქართველოში შეიქმნა 14 (224-ე 242-ე, 394-ე, 392-ე, 406-ე, 276-ე, 349-ე, 414-ე, 296-ე, 25-ე, 51-ე, 95-ე, 366-ე, 388-ე) მსროლელი დივიზია და 2 (მე-7, 83-ე) ქვეითი სამხედრო პრივადა, რომელთა პირადი შემადგენლობის დიდ ნაწილს ქართველები შეადგენდნენ. სულ საქართველოდან ომში მონაწილეობა მიიღო 700 ათასამდე მეომარმა (მათგან, 82 გენერალმა და 23 ათასმა ოფიცერმა), 300 ათასზე მეტი მინ არ დაბრუნებულა (მუსტი ცნობები არ არსებობს).

საქართველოს სამხედრო ძალებში 1991-2002 წლებში გენერალ-მაი-

(ბიბლიური). რუსეთის იმპერიის უმაღლესი სასამართლო-ადმინისტრაციული ორგანოს – სენატის წევრები იყვნენ კირილე ბაგრატიონი, პავლე ციციშვილი, მირიან და დავით ბაგრატიონ-გურუზინსკები, გიორგი და დიმიტრი ერისთავები, გიორგი ლაშქაროვი (ბიბლიური). დადესტანს 20 წელი მართავდა გენერალი ლევან მელიქიშვილი. 70 წელი იმსახურა რუსეთის არმიამი სახელგანთქმულმა გენერალმა გრიგოლ დადიანმა, 62 წელი – მამაცმა გენერალმა მაქარია ჭავჭავაძემ. 11 წლის ასაკში მიიღო გენერლის ჩინი სამეგრელოს მთავარმა ლევან V დადიანმა. რუსეთის იმპერიაში ერთადერთი აფხაზს – კაც მარდანიას მიენიჭა გენერლის წოდება, რომელიც 100 წლისა გარდაიცვალა. რუსეთის არმიის ოფიცრის ანტონ დუმბაძის ოჯახი ერთადერთია, საიდანაც გამოვიდა 5 გენერალი (ძმები – ნიკოლოზი, იოსები, ივანე, სამსონი, მიხეილი). XX საუკუნის ყველაზე ახლგამრდა არმიის სარდალი იყო ვასილ კიკვიძე, მას 23 წელიც არ შესრულებოდა, როცა საბჭოთა უკრაინის მე-4 არმიის სარდალად დანიშნეს. პირველი ქართველი საბჭოთა გენერალ-პოლკოვნიკი კონსტანტინე ლუსელიძე საქართველოში ერთადერთი იყო, ვისაც მიღებული ჰქონდა მხედროვნისა – სუვოროვის, კუტუზოვისა და ბოგდან ხმელნიცის | ხარისხის ორდენები. ფაზისტური გერმანიის რეაქციული ავიაციამანადგურებელი პირველმა ჩამოაფლო ავიაციის გენერალ-მაიორმა გარი მერკვილაძემ (1944 წ. 14.06). თანამედროვე საქართველოში ყველაზე ახალგაზრდა (26 წლისა) არ იყო) სამხედრო გენერალი გახდა გია ყარყარაშვილი (1992 წ. 14.09). საქართველოს თავდაცვის მინისტრმა დავით თევზაძემ 4 თვეში მიიღო გენერალ-მაიორის და გენერალ-ლეიტენანტის წოდებები...

„გენერლები საქართველოდან“ ქრონოლოგიურად გვაცნობს საქართველოს სამხედრო, სახელმწიფო უშიშროების, შინაგან საქმეთა, სასამხედრო ჯარების, პროკურატურის, იუსტიციის უწყებათა ყველა ხელმძღვანელს 1918-2002 წლებში; კონონებს – „საქართველოს რესპუბლიკის რეგულარული არმიის ორგანიზაცია“ და „ამ პირობა ნამდვილ სამხედრო სამსახურში დატოვება და ჯარში გაწვევა, რომელიც დაბადებულან 1896-1899 წლებში“; დებულეებს – „საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო მმართველობის დაქვემდებარება და მუდმივი ჯარის შექმნა“ და სხვ.

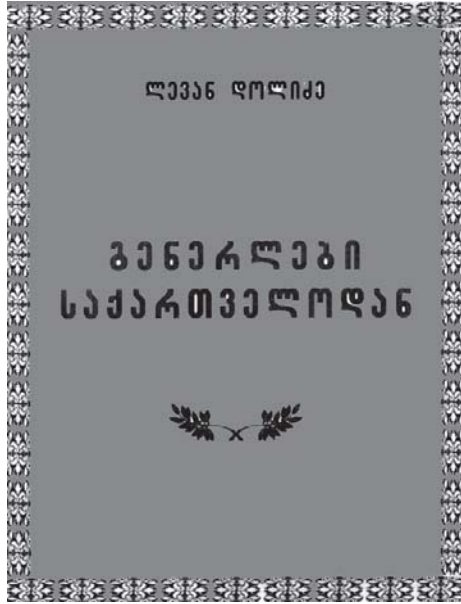
წიგნის გამოცემას ხელმძღვანელობდა სარდალციო საბჭო, რომლის თავმჯდომარეც იყო საქართველოს უშიშროების საბჭოს მდიონის პირველი მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი ჯემალ გაბოკიძე, ხოლო პასუხისმგებელი მდიონი – ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი დავით გეგეშიძე. კონსულტანტები არიან გენერალ-ლეიტენანტი ჯონი ფიცხალაიშვილი, კონგრ-ადმირალი ალექსანდრე ჯავახიშვილი და იუსტიციის სახელმწიფო მრჩეველი ვახტანგ გვაჩაია, რეცენზენტები – გენერალ-ლეიტენანტი რობერტ თავაძე, გენერალ-მაიორი ვალერიან გომელაური და ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ვახტანგ გურული. ეს წარმომადგენლობა ხაზს უსვამს ნაშრომის წონასა და მნიშვნელობას.

ლევან დოლიძე წიგნი დედის ელისაბედ თითბაძე-დოლიძის სსოვნას უძღვნა. მსუბუქი ყოფილიყოს მიწა განსვენებული ქალბატონისთვის, მან ღირსეული შეილი აღუზარდა ქვეყანას. ლევან დოლიძე იმსახურებს ამ სიტყვებს ქვეყნისთვის გაწეული დიდი შრომისთვის.

აღიპო ასლანიშვილი.

ქვეყნისთვის გაწეული დიდი შრომა

გამოცხადდა დოლიძის ენციკლოპედიური ცნობარი „ბენეკლეტი სპარტოპოლი“

ორის სამხედრო წოდება მიენიჭა 94 კაცს, გენერალ-ლეიტენანტისა – 18-ს, გენერალ-პოლკოვნიკისა – 1-ს. 1992-2002 წლებში პოლიციის გენერალ-მაიორის სპეციალური წოდება მიენიჭა 48 კაცს, იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლისა – 27-ს, იუსტიციის მთავარი სახელმწიფო მრჩევლისა – 6 კაცს.

ცნობარში მოცემულია 1700-1920, 1918-1921, 1917-1991, 1990-2002 წლებში მნიშვნელოვანი ფაქტები და მოვლენები. აქ გაცნობით რუსეთის უმაღლესი ჯილდოების კავალერ ქართველ გენერლებს, ქართული ლაშქრის სამოსლის (XIX) ილუსტრაციებს, უმაღლესი სამხედრო წოდებების მინიჭების ქრონოლოგიას, რუსეთის იმპერიისა და სსრკ ომების ჩამონათვალს, რომლებშიც ნაწილდებოდნენ ქართველი გენერლები და აღმირალები, სამხედრო და სპეციალურ წოდებათა განმარტებით ლექსიკონს.

„ყველაზე, ყველაზე“... ასე პქვია განყოფილებას, სადაც წარმოდგენილია განსაკუთრებით გამოკვეთილი მოვლენები ქართული გენერალიტეტის ცხოვრებიდან. მაგალითად: ალექსანდრე ბაგრატიონი 26 წლისა იყო, როცა გენერალ-ფელციონისმაისტერის წოდება მიაკუთვნეს. პირველი ქართველი, ვინც რუსეთის იმპერიის უმაღლესი ჯილდო – წმ. ანდრია პირველწოდებულის ორდენი მიიღო, ქართლის მეფე ვახტანგ VI იყო. გენერლისა და მეცნიერის პეტრე ბაგრატიონის (დიდი პეტრე ბაგრატიონის მძის-წულის) სახელს ატარებს მის მიერვე აღმოჩენილი მინერალი ორტრიტობაგრატიონიტი. საქართველოდან რუსეთის იმპერიის გრაფის ტიტულს ატარებდნენ გენერლები: მიხეილ ლორის – მელიქოვი (გარეულ მელიქიშვილის ვაჟი), ალექსანდრე და პავლე ქუთაისოვი (კიკიანები), პირველი ქართველი დიპლომატი გენერლის რანგში (გენერალ-ადიუტანტი) იყო სერგი ლაშქაროვი

მსოფლიო

ზბრიხაში თაჰის დროზე. თურქი, მსოლოდ 2 ათასი კასი გადაჩინილა

დაახლოებით 70 ათასი წლის წინათ ადამიანი, როგორც სახეობა, თურქე გადახუნების პირას იდგა, ყოველ შემთხვევაში ამას მოწმობს ამ ცოცხალი წინათ განხორციელებული გენეტიკური გამოკვლევა. როგორც მეცნიერები ვარაუდობენ, გარკვეული მომენტისათვის, დედამიწაზე მხოლოდ 2 ათასი ადამიანი სახლობდა. ეს კი ნიშნავს იმას, რომ დროის საკმაოდ ხანგრძლივი პერიოდის მანძილზე ადამიანი ფაქტობრივად იყო გადახუნების პირას მყოფი სახეობა, ათასგვარი დაახლოების, ბუნებრივი კატაკლიზმებისა თუ კონფლიქტების მსხვერპლი. გარდა ამისა, იმავე გენეტიკური ექსპერიმენტის შედეგად, მეცნიერებმა გამოიტანეს დასკვნა, რომ ადამიანი აფრიკიდან პირველად ჩამოვიდა დაახლოებით იმავე პერიოდში, 70 ათასი წლის წინათ.

მდიდარს ართივს - ღარიბს აქლავს...

წინაშეაქ ქართველი სახალხო გმირი არსენა გამახსენდა, როცა ამერიკელი კინომსახიობის კიანუ რივიზი აშბაგო გავიდა. პოპულარული ფილმის „მატრიცის“ გაგრძელების უკვე უხველო წარმატება რომ მოალოდა, მთავარმა გმირმა გამოაცხადა, რომ ოსკარებისა და სპეციფიკების შემქმნელებს ანუ 75 მილიონ დოლარს. იქამდე კი, სანამ პოლიციისათვის ასეთ უხველო ნაბიჯს გადადგამდა, ფილმზე მომუშავე 12 ათასადიორს უკვე ანუქა პალმეებისადმიწებული მოტოციკლეტები – „პარლეი დევიდსონი“.

არ გეტონოთ, ყოველივე ამას კიანუ რივიზი მთლად უანგაროდ რომ აკეთებდეს – სანამ „მატრიცაში“ მონაწილეობაზე კონტრაქტს მოაწერდა ხელს, მსახიობმა თავი წარმოაჩინა როგორც ხარბი და ხელმოჭერილი კაცმა – ვითომ პალმე უნიშვნელო პონორარზე – 15 მილიონზე დასთანხმდა, მაგრამ მაინც მოახერხა მთელი შემოსავლის ერთი პროცენტის „დათრევა“, რამაც, წინასწარი გაანგარიშებით, დაახლოებით 150 მილიონი უნდა მოუტანოს.

პოლიველი ასე რომ გაბარცვა, მან ჩვენებური არსენასა თუ ინგლისელი რობინ ჰუდის მსგავსად, ფულს იმათ დაურთავა, ვინც, მისი აზრით, ფილმის წარმატება უზრუნველყო, მაგრამ კადრს მიღმა დარჩა. თუმც რივიზის ასეთმა ხელგამოვილოთბამ, შეიძლება, ძალზე ავნოს მის კარიერას. ამერიკული კინოს ვარსკვლავები ძალზე შეშფოთებული არიან კოლეგის ასეთი საქციელით – ფიქრობენ, რომ ასეთი საჩუქარი შეიძლება მათგანაც მოითხოვონ. ამიტომაც შეადგინეს „მქუხარე“ პეტიცია, რომლითაც რეჟისორებსა და პროდიუსერებს მოსთხოვეს, აღარ მიიწვიონ რივიზი თავიანთ ახალ ფილმებში.

სპორტი

თარგამ

თორნიკე სანიკიძემ ბიზნესმენი გააკოტრა

თამარაძე წლის მოჭარბაკეთა საქართველოს პირველობაზე, ამას წინათ რომ გაიმართა, თქვით მედლი თბილისის 162-ე საჯარო სკოლის მერვეკლასეულმა თორნიკე სანიკიძემ მოიპოვა, თუმცა, საკმაოდ ძლიერი მეტოქეები ჰყავდა და ვითარება მარჯვს, და ვითარება მარჯვს, და ვითარება მარჯვს...

ამ ასაკში გამოვლენა კარგად მაქვს დაცლილი, - მითხრა თორნიკემ, - მარჯვან თქვესმეგწლიანებში თბილისის ჩემპიონი გახვები, მევე ბათუმში შავი ზღვის აუზის ქვეყნების საჯარო ფესტივალში გაემარჯვე, წლებს კი საქართველოს პირველობაზე თქვით მედლი და მსოფლიო პირველობაში მონაწილეობის უფლება მოვიპოვე.

თორნიკე სანიკიძე 1989 წლის პირველ იანვარს არის დაბადებული. ჰადრაკის თამაში ხუთი წლისას დედამ ასწავლა. მერე სამი წელიწადი ვაღიკო ურდისას დახმარებით ეუფლებოდა ბრძენთა თამაშის საიდუმლოებს. ერთხანს პაატა გაფრინდამშვილთან შეყვანილობა, ამჟამად დიოსკატი ლაშა ჯანაძეა ავარჯიშებს.

მეჯიბრებებში 1998 წლიდან მონაწილეობს. დეიუბი ათწლიანთა შორის თბილისის ჩემპიონობით აღნიშნა. მერე თორნიკე სანიკიძე მედიმედ ორჯერ მოიგო დედაქალაქის პირველობა. 1999 წელს ათწლიანთა საქართველოს პირველობაზე II-III ადგილები გაიყო.

ბათუმში ის გურნირი ცუდად დავიწყე, - იგონებს თორნიკე, - სამი გურის შემდეგ ქულა-ნახევარი მიქონდა. ბოლო ექვსი პარტია მედიმედ მოვიგე, მაგრამ პირველობისთვის ნახევარი ქულა მაინც დამაკლდა, უარესი კოეფიციენტით მე-3 ადგილი მხვდა.

როგორც ვიცი, მსოფლიო პირველობაზე იასპარეზე... - დიას, მარჯვან კუნძულ კრეგაზე ვიყავი. ხუთი გურის შემდეგ 4

ქულა მიქონდა, მაგრამ გამოცდილება არ მეყო და საპრიზო ადგილებზე ვერ გავედი. სამაგიეროდ, ჩემმა მეგობარმა და თორნიკემ მოიპოვა ბრინჯაოს მედალი, რამაც ძალიან გამახარა.

მე და დათო სასტუმროში ერთად ვცხოვრობდით. გულდასმით ვაწვდიდით მეტოქეთა პარტიებს და მეორე დღისთვის სათამაშო ვარიანტებს ვარჩევდით. ამ გურნირმა - უცხოელ თანატოლებთან შეჯიბრებამ - ბევრი რამ მასწავლა, რაც დამეყო კიდევ ჩემს წლებში შედეგებს.

ამბობენ, ბერძნებმა კარგად უმასპინძლესო მსოფლიოს პირველობას. - შესანიშნავი პირობები გექონდა. კარგი სასტუმრო, კეება, აქტიური დასვენება, ზღვა. ერთ საინტერესო ეპიზოდს მოგიყვებით: კუნძულზე რომ ჩავედით, სასტუმროს მენეჯერი თორნიკემ მოიყვანა ჩვენებური კაცი - ვახტანგ ხოხონიძევილი, რომელიც უკვე რამდენიმე წელიწადია, კრეგაზე მუშაობს. ჩემი გვარი რომ გაიგონა, მკითხა - თბილისში თამაშ სანიკიძეთან ერთად კალაბურთის ვთამაშობდი, ხომ არ იცნობ. მაშინ ჩემი-მეთქი, რომ ვუთხარი, ძალიან გაუხარდა. დიდი პატივი მცა, მთელი გურნირის განმავლობაში მქონდათ, რისთვისაც მადლობელი ვარ მისი.

თავისუფალ დროს რას აკეთებდით? - უამრავი გასართობი იყო, თუმცა, მე და დათო მაგიდის ჩოგბურთის, ან ბილიარდის ვთამაშობდით. დათო ბილიარდში ძლიერია, ყველას გვიგებდა, მაგიდის ჩოგბურთში კი მე ვჯობნიდი.

ზღვაში არ გაბანავია? - ორ-სამჯერ ჩავედი მსოფლიო. ცუდად ვცურავ და აუშში ბანაობას ვამოხივებდი. ჩემი ბრალი არ არის, რომ ცურვა არ ვიცი. სამგრედიამი ხშირად ჩავდიოდი ბუბაისთან დასასვენებლად, მაგრამ ჩემებს უმინოდით და მდინარეზე არ მიშვედნიენ საბანაოდ.

კურიოზს კი მაინც ვერ გადარჩი. - (ეცინება), ბიძაჩემის ბრალია. მე მაგულიანა - ერთი მოჭარბაკე მეგობარი გვყავს, ყველას უგებს და შენ იცი, აუცილებლად უნდა დაამარცხო, ოღონდ არ უთხრა, რომ ვარჯიშობო.

რომ გამაცნეს, იმ კაცმა წაიგრა -

ბაბა კიდევ - დათო ჯოჯუას ვეგებო. სამი დღის განმავლობაში რამდენიმე პარტია ვეთამაშე და ყველა წააგო. იმ დღეებში ბიძაჩემი და მისი მეგობრები საღამოობით სულ ნასვამები იყვნენ. ბუბის უკვირდა, რა „თაფლის კასრი“ იპოვესო ასეთი. თურმე, იმ ჩემს მეტოქეს დინის მამაბა პქონია და ვინც ჰადრაკს ეთამაშებოდა, მხოლოდ მას აძლევდა სასმელს. ბიძაჩემი და მისი მეგობრები დანიძლავებდნენ, თუ იმ პაემთან წააგებ, უფასოდ გვაქეიფებო. თურმე გამეკოტრებია ის საწყალი ბიზნესმენი.

ჭადრაკის გარდა რა გიტაცებს? - ვარკეთილში თბილისის ზღვასთან ახლოს ვცხოვრობ და დილაობით იქ დავტრბივარ ბიჭებთან ერთად, ხან ფეხბურთსაც ვთამაშობთ. „მილანის“ და ფილიპო ინბატის გულშემატიკი ვარ. ახლა ჩემიპონია ლივის ფინალში რომ გაიმარჯვა „მილანმა“, ორმაგად გამახარდა, რადგან გოტალიმბატორში 25 დოლარი მიქონდა და დღეებში და გაორმაგებული თანხა მოვიგე.

ის ოცდახუთი დოლარი ვინ მოგცა? - მე თავად გამოვიმუშავე: კლუბ „ნტ“-ისა და ოლიმპიური ფონდის ინიციატივით ნინა გაფრინდამშვილის თანხა თამაშდება ყოველ შაბათ-კვირას მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლის საჯარო კლუბში. თითხმეტწლიანებში მე-3 ადგილი დავიკავე და 40 ლარი მერგო პრიზად.

სამომავლოდ რას აპირებ? - ივლისში შავი ზღვის აუზის ქვეყნების საჯარო ფესტივალში გამოვალ, აგვისტოში - თქვესმეგწლიანთა საკლუბო პირველობაზე, სექტემბერ-ოქტომბერში ვითამაშებ თანატოლთა შორის ევროპისა და მსოფლიო პირველობებზე, რომლებსაც იუგოსლავია და საბერძნეთი უმასპინძლებს...

დიდოსტატმა ლაშა ჯანაძემამ მითხრა, თორნიკე სანიკიძე გულისხმობი, მუყაითი და ნიჭიერი მოჭადრაკეა, დაგალებებს უნალოდ ასრულებს, შედეგებსაც საგრძობლად გიუმჯობესა, ამიტომ ოცნებას - დიდოსტატი გახდეს - მალე ასრულებსო.

ჩვენც გვჯერა, რომ ასე იქნება.

ვაშა დანილიძე. სურამში: დავით ჯოჯუა (მარცხნივ) და თორნიკე სანიკიძე; ახალგაზრდა მოჭადრაკე მორიგ სვლაზე ფიქრობს.

სამბა „რო“ თვანდარობასი ცეკვა

სამბა სომ მრავალწლიანია, მაინტერესებს, სამბა „რო“ თუ ცეკვავთ? სამბა „რო“ ეს ისაა, რომელსაც რონალდინო ცეკვავს... ფეხბურთის მინდორზე ცეკვის ბურთთან ერთად. ვისაც ეს ცეკვა - სწრაფი, აპარტული, მახვილგონივრული გადაცემებით, ათასგვარი ფინგებით „მორთულ-მოჩქურთმებული“ რონალდინოს შესრულებით უნახავს (და ვის არ უნახავს ამ დროის ცეკვები ცეკვების წყალობით!) უთუოდ იცყვის: სამბა „როს“ - რონალდინოს სახელის და მისი თამაშის მანერის მიხედვით რომ შეარტყეს - ამ ბიჭის გარდა ასე დიდებულად ვერაინ შეასრულებსო.

„ეს ბიჭი“, ფეხბურთის სამყაროში კი უკვე პირველი სიდიდის ვარსკვლავი, ამ გამაფხვლამე 23 წლისა გახდა და ბრაზილიაში, მისი მშობლების ოჯახში ეს თარიღი სამეომოდ აღნიშნეს.

თავის დროზე, ახალგაზრდობაში, ყოთ მორიერა (რონალდინოს მამა) ფეხბურთის თამაშობდა. პროვინციული ქალაქის მოყვარულთა გუნდში ნახევარმცველი იყო. ფეხბურთიდან რომ არაფერი გამოვიდა, ავსტოსადგურზე მანქანებს ყარაულობდა და ამით ორიოდ ქაროს მოულოდა, ბოლოს, ერთ ქარხანაში შემდგომად ადგილი იმოვა და ოჯახშიც ცოცხათი ამოიუნთქა. რონალდინოს უფროსი ძმა რობერტსი პროფესიონალი ფეხბურთელი გახდა, მრავალი წელი გაატარა „გრემიო-ალეგრის“ შემადგენლობაში, ამჟამად კი საფრანგეთის „მონპელიემი“ გამოდის და წარმატებითაა.

თავად რონალდინომ ფეხბურთის თამაში ექვსი წლისამ დაიწყო. რვა წლისას მამა გარდაეცვალა და მისი, როგორც ფეხბურთელის აღმრდა, ძმამ იკონრა. ბიჭი საფეხბურთო სკოლაში შეიყვანეს. აი, როგორ იგონებს იქ გატარებულ წლებს რონალდინო: „თავდაიწვივამდე მიყვარდა ბურთის გარება. ამას ჯერ კიდევ სახლში ვსწავლობდი. ბურთს დგამავჯვს შორის დავატარებდი, ან ბაღში ვვარჯიშობდი, მეტწილად ჩვენს ძაღლს ვეთამაშებოდი. მოკლედ, ბურთის გარება ჩემი ყველაზე დიდი სიამოვნება იყო“.

საფეხბურთო არენაზე იგი 1997 წელს გამოჩნდა, როცა ევროპეკში გამართულ ახალგაზრდებს შორის მსოფლიო პირველობაზე, ჩემპიონის წოდება მოიპოვა და გურნირის საუკეთესო ბომბარდირის პრიზიც მიიღო. ბრაზილიის ეროვნულ ნაკრებში მისი დებიუტი 1999 წელს შედგა. ამერიკის თასის გურნირზე 19 წლის რონალდინო ვენესუელელებთან მაგჩში შეცვლაზე გამოვიდა და მინდორზე ყოფილი მესამე წუთზე გაიტანა გოლი, რომელიც თავისი სილაშქარით ბრაზილიელმა მიმოშილევებმა 1958 წელს შევლეთი პეუს მიერ გატანილ პირველ ბურთს შეადარეს.

ბრაზილიელი ფანატები მარშან ფეხბურთში მსოფლიო ჩემპიონატის დაწყების წინ შოკში ჩააგდო ნაკრების მთავარი მწვრთნელის ლუის ფილიპის სკოლარის განცხადებამ მისი შესახებ, რომ იგი მინ გოვება და ვეკრან რომარიოს.

ბრაზილია ბობოქრობდა: „როგორ, უძვეველი დუეტი „რო-რო“ (რონალდინო-რომარიო) ერთი კაცის კაპრიზების გამო უნდა დაიშალოს?! აქედან კარგი არაფერი გამოვა. ჩვენს ნაკრებს იაპონიაში სამარცხნო კატასტროფა ელის“. ასეთი და ამის მსგავსი შეფასებები გამოვიდნენ გატანით, გელარნიდან გელარნიმდე გადადიოდა და განმარტებას მთავარი მწვრთნელისგან მოითხოვდნენ.

სკოლარის პასუხმაც არ დაბავინა: „მე მიმყავს ბრაზილიის ახალი „მარტალი“, სახელად რონალდინო და მისი დუეტი რონალდინოსთან გაცილებით სასარგებლო იქნება“.

ამ განცხადებამ ფანატები ცოცხათი დაამოშინა. არადა, ყველა ხედავდა, რომ რონალდინო მაგჩიდან მაგჩამდე იმრდებოდა და ოსტატდებოდა. გაზეთები წერდნენ, ეს ბიჭი შორს წავაო (აკი წავიდა კიდევ შორს, იაპონიაში). გაისხენეს, რომ იგი ორჯერ გახდა ბომბარდირი - ჯერ კონფედერაციის 2000-ის თასზე, სადაც 6 გოლი გაიტანა და სიდინის ოლიმპიადის შესარჩევ გურნირში. აქ მან 9 გოლი გაიტანა. სკოლარის გეგმებში რონალდინომ მყარად დაიკავა ადგილი. მისმა გამოჩენამ ნაკრებს მეტი მობილურობა შესძინა. შეგვეხი კიდევ უფრო სახიფათო და მრავალფეროვანი გახდა. ხოლო თუ როგორ გამოიჩინა თავი რონალდინო-რონალდინოს დუეტმა (კვლავ რო-რო) 2002 წლის მსოფლიო ჩემპიონატზე, ფეხბურთის გულშემატიკეებს, ვფიქრობ, კარგად უნდა ახსოვდეთ.

გურამ ვაშაძიძე.

ალპინიზმი

მთები – ჩემი სიყვარული

(პირველი გვირგვინი)

– ბავშვობისას ჩოგბურთით ვიყავი გატაცებული, – მითხრა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ინფორმატიკის ფაკულტეტის მეთოდურ-საგანმანათლებლო მეთვლეყველი სოფიო თვარაძემ. – თბილისის ჩოგბურთის სკოლის კორტებზე (სადაც დღეს ლეილა მესხის ჩოგბურთის აკადემიაა) ჯერ ვოვა პერეგულოვთან ვმეცადინებოდი, მერე სურენ ხატურაიანი მავარჯიშებდა. როგორც ამბობენ, ურიგო მონაცემები არ მქონდა – შვიდი წლის განმავლობაში თანატოლთა შორის ნებისმიერ შეჯიბრებაზე ხუთეულში ვხვდებოდი.

– მერე, არჩევანი რამ შეგაცვლიყვინა?

– მამა ათი წლისას დამეღუპა. დედა ორ შვილს გვზრდიდა, ამიტომ უმეტეს წილად თბილისში ვიყავით, ხანდახან წყნეთში თუ ავიდოდით. თუმცა, მთები პაგარათობიდანვე მიზიდავდა. ყოველთვის იმ ჯუნალეებს ვეძებდი, რომლებშიც ბუმბუკაში მთების ფოტოები იყო დაბეჭდილი. ერთხელ კლასის დამრიგებელმა ბოგანიკურ ბაღში წაგვიყვანა ექსკურსიაზე. იქ ვნახე პირველად, ჩემი თანატოლი გოგო-ბიჭები როგორ ვარჯიშობდნენ მეკლდურობაში. იმ დღიდან „პროფესია“ შევიცვალე – მალე ავსაჯანიშვილის ხელმძღვანელობით დავიწყე კლდეზე ცოცხა. წელიწადში ორ-სამჯერ ჰიათურასა და ყამბეგში გვქონდა საწვრთნელი შეკრებები. რამდენჯერმე საქართველოს ჩემპიონიც გავხდი.

– მწვერვალზე ასვლის რისკი გაცივდა?

– 1997 წელს ყამბეგში ვიყავით შეკრებაზე. მე და ჩემმა მეგობარმა ლიკა ნოზაძემ შევიცვალეთ, რომ ჯონი ხუციშვილს გურისტყვი მივყავდა მყინვარწვერზე. ჩვენც გავყვეით. მარადყინულიან მწვერვალზე ფეხი რომ შევდგი, უცნაური გრძობა დამეფულა – არა იმიტომ, რომ დიდი ხნის ოცნება ავისრულე და იმ

ყინვა 30-35 გრადუსს აღწევდა – ბოთლიდან გაღმოდებული წყალი ყინულად ცვიოდა თოვლზე. კიდევ ერთხელ გამოვცადე ჩემი თავი და დავრწმუნდი, რომ პიმალაიში ექსპედიციის წევრებს არ დავაღალატებდი.

– კატმანდუში როდის ჩახვედით?

– 8 მაისს. სამი დღე დავეყავით ნეპალის დედაქალაქში ალტურვილობის შესავსებად. მერე გადავფრინდით სოფელ ლუკლაში, საიდანაც იწყება ექსპედიციები ევერესტზე, ამაღალბაშა და კიდევ რამდენიმე ცნობილ მწვერვალზე. ოთხი დღე მივიკვლევდით გზას საბაზო ბანაკამდე, რომელიც მღვის დონიდან 4600 მეტრზე მდებარეობს. ბუნო ქაშაკაშვილთან, აფი გივანთან და გელა ოთა-

კუთხეში მივაწყვე, მივიღე და სამაჯური მოვიხსენიე, ზურგანთა ჩემკენ მოვაჩოჩე და სარკე და დეზალორი ამოვიღე. ბიჭები გაკვირვებულნი მიყურებდნენ: გოგო, ამ სიმაღლეზე სარკე და დეზალორი რამ ამოგატანინა, ან მწვერვალზე მძივით და სამაჯური რამ აგიყვანაო, მითხრეს. მერე ერთმანეთს გადაულაპარაკეს, არა, ძმაო, ქალის მორჯულება არ იქნებაო. მეორე დღით, საბაზო ბანაკიდან დასვებას რომ ვაპირებდით, ბიჭებმა სარკე მთხოვეს – ჩვენც ჩავგვახვე, ვნახეთ ერთი, ამ სიმაღლეზე როგორები ვართო.

– სოფო, კატმანდუში გამართულ შეიმზე რას იტყვი?

– მღაბრული სანახობა იყო. მარტო

გოგრაფი ჩამოვართვი, რეინპოლდ მესნერთან, იუნკო გაბეისთან და სხვა ცნობილ ალპინისტებთან ფოტოები გადავიღე. სასიამოვნო იყო, რომ ამ მიმს ჩვენი ჯგუფის წევრებთან ერთად ორი ცნობილი ქართველი მთამსვლელი გაა თორთლაძე და მამუკა ციხისელიც ესწრებოდნენ. ამ დღესასწაულზე კიდევ ერთხელ დავრწმუნდი, რომ არჩევანში არ შევმცდარვარ. მთები ჩემი სიყვარულია. ხეგიალისას, შეიძლება, ილღები, გზია, გწყურია, მოგჯერ გეშინია კიდევ, მაგრამ, მიმანს რომ მიაღწევ, ყველაფერი გაიწყვეტება და თავს უბედნიერეს ადამიანად გრძნობ. როგორც ვითხარით, ისეთი განცდა გეუფლება, ენით ვერ აღწერ.

– მთებისაღმე ამგვარი სიყვარულით მიჯნურს ხომ არ აუჭვიანებ?

– ცხოვრების მეგზურად ისეთ ადამიანს ავირჩევ, ვინც გამიგებს და ჩემს ოცნებებს ფრთებს არ შეაკვივს.

– სამომავლოდ რას აპირებ?

– ივლისის მიწურულს ტიან-შანში სამთო ფესტივალი გამართება. უამრავი ცნობილი ალპინისტი ჩავა ამ ფორუმზე. დაგეგმილია მწვერვალ სან-გენგროზე (7010 მ) ასვლა. საქართველოდან ექვსკაციანი გუნდი გაემგზავრება, რომლის შემადგენლობაში მე და ლიკა ნოზაძეც ვიქნებით. მჯერა, რომ ახალ სიჭყვას ვიჭყვით ქართული ალპინიზმის ისტორიაში. ერთ საიდუმლოსაც გავგიხვალ: ამა-დაბალამის დალაშქვრამ და ნეპალელთა გემში მონაწილეობამ თავდაჯერებულობა შემგზავა. შესაძლოა, სმამალაი ნაო-

სიმაღლიდან გამოვხედე ჩემს ქვეყანას. ეს იყო ენით აუწერელი განცდა, სხვა განზომილება, სხვა სამყარო – სუფთა და წმინდა. მაშინ გადაწყვიტე, უფრო მაღალ მწვერვალზეც ავსულიყავი. მას შემდეგ მამთარ-მაფხულ მთაში ვარ.

სამი წელიწადია, სამთო კლუბთან არსებულ ახალგაზრდა მთამსვლელთა სკოლაში ვვარჯიშობ ზურაბ კუჭავას ხელმძღვანელობით. უმეტეს წილად ჭაუხის ხეობაში (ყამბეგის რაიონი) გვაქვს საწვრთნელი შეკრებები, რადგან იქ რთული კლდოვანი ტექნიკური მარშრუტებია.

– როდის შეიგყვე პიმალაიში გამგზავრების შესახებ?

– წლეულს გამაფხულზე. ბატონმა ბუნო ქაშაკაშვილმა ეს რომ მითხრა, სიხარულისგან სუნთქვა შემეკრა. იმდენად დიდი იყო აღტაცება, სიამაყის გრძობა და სხვა დადებითი ემოციები, რომ საფრთხეზე არც მიფიქრია. პიმალაიში მოხვედრა ყველა მთამსვლელის ოცნებაა და სიმამრის აცხადების საშუალება მომეცა. სათანადო მომზადება იყო საჭირო. მარტსა და აპრილში სამჯერ ვიყავი მყინვარწვერზე. განსაკუთრებით მარტში ასვლა გაგვიჭირდა.

რაშიელითან ერთად იქ გავიარე სამდღიანი აკლიმატიზაცია. მერე პირველ სასიმაღლო ბანაკში ავედით 5500 მეტრზე. მერე დღეს კიდევ 400 მეტრი დავმდით და ისევ საბაზო ბანაკში დავბრუნდით.

– სიფათი ხომ არ შეგმთხვავთ?

– არა. გადავწყვიტეთ, უკეთ გავველო აკლიმატიზაციის პერიოდი, რადგან მთის ავადმყოფობა მოგჯერ საფალო შედეგით მთავრდება.

საბაზო ბანაკში კიდევ ორი დღე დავეყავით და ამის შემდეგ შევედით მიმნის განხორციელებას. 22 მაისს დღით 5 საათზე 5900 მეტრიდან დავიწყეთ ამა-დაბალამის იერიში.

ბურუსიანი ამინდი იყო, საკმაოდ ყინავდა. რაც უფრო მაღლა მივიწვედით, ყინულოვანი მონაკვეთები იმრდებოდა. მწვერვალამდე ორასიოდ მეტრი რჩებოდა, თოვლი რომ წამოვიდა. ფიჭები თოკზე ყყინებოდა. ქუმარი, რკინის გორგოლაჭი, რომლის დახმარებითაც თოკზე მაღლა მივიწვედით, გამოუსადეგარი გახდა. ისინი ჩავსვებით და თოკებით მივემარეთ. მოძრაობა გაგვიჭირდა, ბევრად მეტი ენერჯია დაუხარჯეთ. გამოვიგყდებით და ძალიან დავილაღე. ერთი კი გავიფიქრე – რა მრჯიდა, შინ დაეტყულებოდა-მეთქი, მაგრამ მაშინვე ჩემი თავის შემრცხა. უკანასკნელი ძალდონე მოვიკრიბე და გზა განვაგრძე. დღის სამ საათზე ამა-დაბალამს დაავადგი ფეხი. უბედნიერეს ადამიანად ვიგრძენი თავი, სიხარულისგან მუხლები მომეკვეთა და თოვლში ჩაეჯექი. მოკოლადის ნაგებით ჩავიგებარუნე პირი და თერმოსიდან ცხელი ჩაი მოვსვი. ამაზე გემრიელი „სადილი“ არასდროს მიჭამია.

– დაბრუნება არ გაგიჭირდებოდათ...

– ბედი უნდა ყველაფერს: გზად დავვიღამა, ჩემს ფანარს კი ელემენტები დაუჯდა. სიბნელეში ვემყნებოდი. ღვთის ნებით, მშვიდობიანად ჩავადწიე ბანაკამდე. კარავში რომ შევედი, ალტურვილობა

კატმანდუ კი არა, მთელი ნეპალი მემიზობდა ევერესტზე პირველასვლის 50 წელს. ლეგენდარულ მთამსვლელს შევხვდი. ედმუნდ ჰილარის ავ-

ქვამი იყო, მაგრამ, მოვა დრო და ევერესტზეც დავადგამ ფეხს.

ესაუბრა ვაშა დანილია.

სურათი: სოფიო თვარაძე საბაზო ბანაკში; სოფელ ლუკლას აეროდრომი; ევერესტის დამლაშქრავი პირველი ქალი – იანონელი იუნკო გაბეი და სოფიო თვარაძე; ჯომოლუნგმას 13-გმის დამპყრობ აპა შერპასთან (მარჯვნივ) და პეტერ ჰაბელერთან ერთად; „მისინების“ გარემოცვაში.

ზზა ბადარჩინისა

სამართლებრივი კარაგე დოს ეროვნული ფედერაციის პრეზიდენტს, საქართველოს ყველაზე გიგანტური კარაგის, მსოფლიო ჩემპიონს, აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების გრადიციული კარაგის შეფ-ინსტრუქტორს, კარაგის უმაღლესი - შხანსის წოდების ერთადერთ მფლობელს საქართველოში, შავი ქამრის მერ და-

მახალი წერტილი. კარაგე არ არის უბრალოდ ფიზიკურ-ფსიქოლოგიურ ვარჯიშთა ერთობა ან ლოგიკურ ილეთთა გამზარებლობის საშუალება. ეს არის ალბრადი(ი) დახვეწილი მეტოდი, რომელიც სცილდება ინტელექტს და რომელიც, პიროვნების შემეცნებაში შეჭრის შემდეგ აღწევს ინსტიტუტამდე.

ხდება თქვენივე საკუთარი თავი (გვახსენდება ქრისტიანული „გიყვარდეს მტერი შენი, ვითარცა თავი შენი!“).

მტრის მიმართ სიყვარული, კარაგის ფილოსოფიით, ძალიან მკაცრი სიყვარულია. ხანდახან, როდესაც გიგანტური სხვაობა დაცვა, ეს სიყვარული ნიშნავს განადგურებას, რომელმედაც პასუხისმგებლობის აღება არ შეიძლება სამყაროს საკრალურ კანონთა ცოდნის გარეშე; ასე ვთქვათ, განანადგურებული ობიექტი სამოგადობისათვის ჭეშმარიტი(!) საფრთხეს უნდა წარმოადგენდეს. საჭირო, ან შეცდომით შესრულებული მკვლელობანი თავთავიანთ დასასვენებლად ადამიანის ბედისწერას, რომლის კანონებიდანაც თავის დაღწევა შეუძლებელია... კარაგის დიდი ოსტატები გვასწავლიან: „თუ თქვენ ღვაწლად სარკის წინ და ეცდებით მოაგვყოთ თქვენივე გამოსახულება, როგორი ეშმაკობით ან ჭკუითაც არ უნდა იყოს დაჯილდოებული, სარკე ყოველთვის დაიჭერს და აირეკლავს თქვენს ჭეშმარიტ მდგომარეობას.“

ძალაუნებურად გვახსენდება ისევე ოსტატ კახა ბასილიას სიტყვები წართქმული თავის მრავალრიცხოვან მოწაფეებთან ერთ-ერთ საერთაშორისო სემინარზე: „კარაგის გექნი-

ფედერაცია ბაგონი კახა ბასილიას თაოსნობით, რომელმაც, სხვათა შორის, ათასგვარ შეჯიბრებაზე წარმატებული გამოსვლების გარდა თავისი საბრძოლო სულის წერტონა ღირსეულად გაიარა სამშობლოს გელორიული მთლიანობისათვის წარმოებულ ყველა საომარ კონფლიქტში და შედეგად, დაჯილდოვდა მედლით „მხედრული მამაცობისათვის.“ ამას დაემატებოდა, რომ სხვა, სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის დამსახურებებისთვის, ბაგონი კახა პირადად საქართველოს პრეზიდენტისაგან დაჯილდოვდა ღირსების ორდენით!

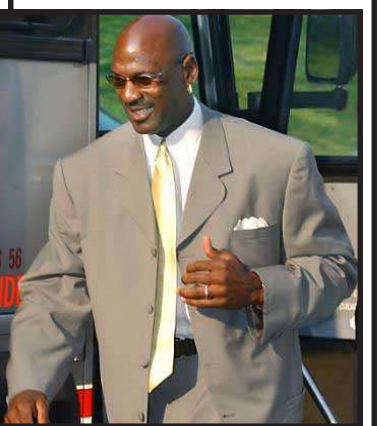
რამდენიმე თვეა, ფედერაციამ დაიწყო ხორციულობა კიდევ ერთი პატრიოტული პროგრამისა „საქართველოს მომავალი“ რომელიც, უპირველეს ყოვლისა, ჩვენი ქვეყნის გეროტირიაზე, ფედერაციის ეგიდით კარაგის უფასო სექციების გახსნას ითვალისწინებს. პარალელურად, ცდილობს რა მაქსიმალური სარგებლობა მოუტანოს საზოგადოებას, ფედერაციამ თავისი ნარჩევად კადრების ბაზაზე დააფუძნა კერძო უნივერსიტეტისა და დაცვის სამსახური „დეტა“, რომელიც ანალოგიური შემართებითა და პროფესიონალიზმით უწევს შესაბამის დახმარებას როგორც კერძო პირებს, ასევე სხვადასხვა ორგანიზაციებსა და სტრუქტურებს (სხვათა შორის, აღნიშნული პროფესიონალიზმისა და შემართების წყალობით, ბაგონი კახა ბასილია, სულ ახლახან დაინიშნა მსოფლიოს უნივერსიტეტის ორგანიზაციის რეგიონულ დირექტორად!).

ცალკეა აღსანიშნავი

ყოველი მხრიდან

მე თქვან მიყვარდი...

როგორც პოეტი ამბობს: „ყოველ შეყვარებულს ნუღარ მიუბრუნებო“ (სტრაქონის სიმუსტეზე თავს ვერ გამოვიდებ, შინაბარსი კი ასეთია).

ენახთ ახლა, რა გადახდა თავს კალატურთის ლეგენდას მაიკლ ჯორდანს. მას, ბედნიერო თქანის პატრონსა და თავადაც წინებულ მეოჯახეს, მთელი ცხოვრების მანძილზე მოსვენებას არ აძლევდნენ ე. წ. ფარვანები, ანუ ღამის პეპლები, უფრო მუსტი იქნებოდა გვეთქვა, „ურთავრადი გატაცების“ ქალიშვილები.

ყველა მათგანთან დიდი სპორტსმენის ხანმოკლე რომანი ერთნაირად თავდებოდა: ისინი მაიკლისგან იღებდნენ „გასამრჯელოს“ - 200 ათას დოლარს და კმაყოფილი მიდიდნენ მისგან იმ პირობით, რომ ძველ სიყვარულს აბარ მოაკითხავდნენ. ამ რამდენიმე ხნის წინათ მაიკლის რომანი სტრაქონის ოსტატ გოგონასთანაც ასე დამთავრდა: მან „კუთვინილი პირობარი“ - 200 ათასი დოლარი მიიღო და მაიკლს დაემუქმებოდა. მაგრამ სტრაქონის ოსტატი სრულებითაც არ იყო ცხოვრებაში ფულის ყაბარათიანად სარჯვის ოსტატი და დოლარები რომ შემოედგინა, კვლავ მიადგა თავის ძველ შეყვარებულს. რა იყო მან, რომ მდინარეში ორჯერ მართლაც ვერ შესვალ... მოკლედ, მაიკლ ჯორდანს პოლიციაში იჩივლა და ახლა სტრაქონის ოსტატი, როგორც გამოშვებული, სასამართლოს ელოდება.

ბიუჯაბი კი ასეთია

მშრომის ყველაზე გიგანტური კლუბი მადრიდის „რეალი“, როგორც ყოფს“ შემეწენის, შემოსავლებითაც მეწინავეობს. ვიდრე საუკეთესო ოცულის წლიურ ბუჯეტს გატაცნობთ, გაუწევთ, რომ ჩემპიონთა ლიგის წლევეანდელი ტრეზუფატორი „მილანი“ ამ წესსაში მხოლოდ მესუთაა. ახლა კი გათავაზობთ რჩეულთა დაპირებულ ფინანსურ მონაცემებს:

- „რეალი“ (ესპანეთი) - 300,5 მლნ. დოლარი.
„მანჩესტერი“ (ინგლისი) - 247,2.
„იუვენტუსი“ (იტალია) - 232,5.
„ბაიერნი“ (გერმანია) - 209,8.
„მილანი“ (იტალია) - 192,8.
„ჩელსი“ (ინგლისი) - 192,0.
„ბარსელონი“ (ესპანეთი) - 176,5.
„რომა“ (იტალია) - 171,4.
„ლივერპული“ (ინგლისი) - 165,3.
„არსენალი“ (ინგლისი) - 151,9.
„ინტერი“ (იტალია) - 149,9.
„ლესი“ (ინგლისი) - 136,1.
„ლაციო“ (იტალია) - 133,6.
„ბორუსია“ (გერმანია) - 122,0.
„ნიუკასლი“ (ინგლისი) - 118,4.
„ტოტენჰემი“ (ინგლისი) - 108,5.
„ლევერკუზენი“ (გერმანია) - 95,3.
„სელტიკი“ (შოტლანდია) - 95,0.
„ასტონ ვილა“ (ინგლისი) - 78,0.
„გლაზგო რეინჯერსი“ (შოტლანდია) - 74,8 მლნ. დოლარი.

კარაგე არ არის უბრალოდ ფიზიკურ-ფსიქოლოგიურ ვარჯიშთა ერთობა...

ნის წარმომადგენელს - კახა ბასილიას ერთხელ მოწაფეებმა პკითხეს, თუ რა არის ბედნიერება. მან უპასუხა: „ბედნიერება იცვლება უსაფრთხოების შეგრძნებით, ხოლო თვით უსაფრთხოება წარმომადგენს თავდაჯერებულობასა და დამოუკიდებლობას. იოლი, უმრუხველი ცხოვრების წესით ამის მიღწევა შეუძლებელია, ვინაიდან, ამ დროს, ადამიანის ფიზიკურ-ემოციურ-გონებრივ შესაძლებლობათა შეცნობა წარმოდგენილია, ასეთ შემთხვევაში არ ხდება პიროვნების გამოცდა, სრულყოფა და შესაბამისი ზრდა. საზოგადოება შეიძლება უფრო მდიდრდებოდეს, ცხოვრება უფრო კომფორტული ხდებოდეს, მაგრამ, ამგვარი სიმდიდრის უკან არ იდგება ყველაზე ძვირფასი, რეალური სიმდიდრე: ინდივიდის ფიზიკურ-ემოციურ-მენტალური ფასილობანი და შედეგად, ეს მიგვიყვანს სულიერ დაუკმაყოფილებლობამდე და ძალადობამდე; ცხოვრებისეული პრობლემები არ შეიცვლებიან, სანამ ჩვენ თვითონ არ შევიცვლებით, განსაკუთრებული ცხოვრების წესით სანამ ჩვენშივე არ მოვიპოვებთ თავდაჯერებულობასა და დამოუკიდებლობას და შედეგად - ბედნიერებას!“

ჩვენი საზოგადოების უმთავრეს სენს წარმოადგენს ის, რომ გვწამს მხოლოდ საკუთარი „მე“, ვცხოვრობთ მხოლოდ „მე“ კარნახით და ნაკლებად გვაინტერესებს „სხვები“, „ისინი.“ ყოველდღიურად თითოეული ჩვენთაგანი სხვადასხვა ადამიანთან სისტემატურ კონტაქტში შედის, ე. ი. თითოეული ჩვენგანს სჭირდება ის „სხვა“, თანაც, იმავდროულად, პასუხისმგებელიც ვართ იმ „სხვაზე!“ - ეს არის კარაგის სწავლების სისტემის უმთავრესი ამო-

ვა თავისთავად ვერ უშველის საზოგადოებას; მაგრამ, მძიმე ვარჯიშთა სისტემით ნაწრითო ძლიერ სულს შეუძლია ემსახუროს მის გადარჩენას! კარაგეში ვარჯიშისას შევირდი სწავლობს და თვისებს ადამიანის უნიკალურ შესაძლებლობებს, რომელთაც იგი მიჰყავს შემეცნების განსაკუთრებულ მდგომარეობამდე და რომელიც ქადაგებენ: თუ მზებრობა და თანაგრძობა განისაზღვრება მხოლოდ ინტელექტუალურად, ამის გამოსახულება ხდება მხოლოდ ღამაში სიტყვებით და ეს ვერაფრით ვერ იმოქმედებს საზოგადოების კეთილდღეობაზე, მაგრამ, თუ იგივე მზებრობა და თანაგრძობა, აგრეთვე, საზოგადოებისადმი დახმარების გაღება ჩაჯდება ინსტიტუტში და შედეგად, ღრმად შეაღწევს შემეცნებაში, ავტომატურად მოხდება სერიოზული ცვლილებები დადებითისაკენ.

ჭეშმარიტი ძალა სულიერებაშია. კარაგის ფილოსოფიით ჭეშმარიტი თავდაცვა - მოწინააღმდეგის გადარჩენა, მისი ბედისწერის დაცვაა! - როდესაც მტერი აპირებს მოგკლათ, თქვენ გრჩებათ ორი ვარიანტი: ან ცოცხალი უნდა დარჩეთ, ან - მოკვდეთ. თუ სუსტი ხართ, მაშინ ვერ მოახერხებთ როგორც საკუთარი თავის, ასევე მტრის გადარჩენასაც; იღუპებით თქვენც და მკვლელად აქცევთ მოწინააღმდეგესაც, ანუ თქვენი სისუსტით იღვთ ერთ-ერთ უმძიმეს ცოდვას (მოწინააღმდეგის სახით თქვენ ქმნით მკვლელს!).

თუ თქვენ კლათ მოწინააღმდეგეს, მკვლელი ხდებით უკვე თქვენ! - შედეგი იგივეა! - დიდვაც იგივე! კარაგის დიდი მასწავლებლები გვასწავლიან: „თქვენ უნდა დაცვათ თავი და თქვენ უნდა დაიცვათ მტერიც, ეს არის თქვენი მოვალეობა!“ ჭეშმარიტი გამარჯვება - ეს არის მოწინააღმდეგის დამარცხება. ჭეშმარიტ გამარჯვებას მოაქვს სიყვარული და ცვლის მოწინააღმდეგის გულს. როდესაც არის სიყვარული და პატივისცემა, მტერი აღარ იარსებებს. ამ დროს ის

კა - ეს არ არის უბრალო გექნიკა, ეს არის ხელოვნების გამოხატულების ფიზიკური გამოვლინება, თუ არ სურს სპორტოლი ილეთითა, ფილოსოფიასა და ადამიანთა დამოკიდებულებებს შორის ერთიანობა, განვითარების ასეთი გზა არ არის ჭეშმარიტი!

ასეთი მიდგომით, ანუ კარაგეში სწორად ვარჯიშით მიიღება ფიზიკურ-ემოციურ-მენტალურად განსაკუთრებულად მომზადებულ მებრძოლი (მოქალაქე), რომელიც, სხვა, შესაბამის საბრძოლო თვისებებთან ერთად ხასიათდება უპირველეს ყოვლისა, თავგანწირვით. იეუაში, ასეთი მებრძოლი, დარწმუნებულია რა, რომ მისი ინდივიდუალური არსებობა არაფრითა თავისი ოჯახის, გვარის, ქვეყნის აღმშენებლობასთან შედარებით და ეს აყვანილი ჰყავს საკუთარი ღირსების დონეზე, ნებისმიერ მომენტში მზად არის თუნდაც საკუთარი სიცოცხლის ფასად დაეხმაროს, გადარჩინოს გარშემომყოფი! - პარალელურად, ბრძოლისას მისი გონება დაკავებულია არა იმით, რომ შეიძლება მოკვდეს, არამედ იმით, თუ როგორ უნდა შეხედეს იგი სიკვდილს!

ამ მხრივ დიდი ხანია აქტიურად, მამულიშვილური შემართებით, წლების განმავლობაში ნაყოფიერად მუშაობს საბრძოლო ხელოვნებათა ფედერაციებს შორის ყველაზე მრავალრიცხოვანი (15000 წევრამდე!) საქართველოს კარაგე დოს ეროვნული

ფედერაციაში შემუშავებული, მშენიერი სქესისადმი შეთავაზებული, სპეციალურ ვარჯიშთა სისტემა „ქალთა თავდაცვა“, რომელიც გამარტივებულ, საბრძოლო ილეთთა შესწავლის გარდა, ითვალისწინებს სათანადო ფსიქოლოგიურ მომზადებასაც. ამ სისტემის ძირითადი მიზანია არა მარტო ის, რომ ქალბატონები თავისუფლად ეუფლებიან ელემენტარული თავდაცვის ილეთებს, არამედ ისიც, რომ თვითონ, როგორც (მომავალი) დედები, რეალურად გრძნობენ მათი შვილებისათვის ვაჟკაცური ცხოვრების წესის გავლის აუცილებლობას, მთამომავლობაში იმ მებრძოლი სულის არსებობის საჭიროებას, რომელიც მათ ეხმარება შეისწავლონ, აღიქვან რეალობა, სიკვდილისა და სიცოცხლის საიდუმლოებანი და რომელიც უნდა მიმართულია სულიერი სიძლიერისაკენ! - კარაგის დიდი ოსტატები გვმომდერავენ: „თუ დაეცვება აღსასრულის დრო, ევატაკურად მოკვდი, ხოლო თუ მოხვდი დიდ განსაცდელში - გაუძლე...“

აბსაბირ მარკოზაშვილი, პროფესორი, საქართველოს სახელმწიფო აგარეის უნივერსიტეტის თეატრის ფილიალის დირექტორი, საბრძოლო ხელოვნების შემეცნების კლუბ „ბონსაში“-ს საბჭოს თავმჯდომარე.

კომპატიბლური აზრი

როგორ ვსარდოთ „ვარსკვლავები“

ფეხბურთელთა ფიზიკური მოზადების ანალიზი საქართველოში სპორტის ან სხვა მიზნების თანამედროვე დონეზე განვითარების საფუძვლიანი საფუძვლი

საქართველოში ფეხბურთელთა ნაკრებს ოფიციალურ მატჩებში ჯერჯერობით არ უზენებია ის თამაში, რასაც ვეროპისა და სამხრეთ ამერიკის სტადიონებზე ვუყურებთ. მართალია ამას წინათ, როგორც იქნა ვისილეთ რუსეთის ნაკრებთან საკმაოდ მაღალ დონეზე გამართული მატჩი, რომელიც ქართველ ფეხბურთელთა დამსახურებული გამარჯვებით დასრულდა, მაგრამ ეს როდი ნიშნავს, რომ ჩვენში ფეხბურთის დიდი პოპულარობა დაიწყო.

ქართველმა ლეგიონერებმა უცხოეთის კლუბებში თუმცა მნიშვნელოვნად აიმაღლეს თამაშის კლასი, მაგრამ ვერც ერთმა მათგანმა ვერ მიადგინა „ვარსკვლავის“ დონეს, ამიტომაც არ ძალუძთ, ნაკრებში სასიკეთოდ შეაგრილონ შეხვედრის ბედი.

რუსეთის გუნდთან ჩვენი ნაკრების თამაში განსხვავდებოდა წინა მატჩებისაგან. მაგრამ ისმის კითხვა – შეძლო კი საქართველოს ნაკრების ყველა წევრმა, ეთამაშა ბოლომდე ისე, როგორც ამას მოითხოვს თანამედროვე ფეხბურთი? ალბათ, არა. ისიც ნუ დაგვაიწყდება, რომ რუსეთის ნაკრებს ჩვენს წინააღმდეგ უნდა ეთამაშა ძალისმიერი ფეხბურთი პრესინგი, რაც ვერ შეძლო, გექვიკური თამაშით კი ისეთი მომზადების გუნდი, როგორც რუსეთის ნაკრებია, ქართველ ფეხბურთელებს ვერ დაჩაგრავდა. მით უმეტეს, რომ ჩვენი ნაკრებს ისეთი მაღალი დონის სპეციალისტი ხელმძღვანელობდა, როგორც ბაკონი შუშკი ბრძანდებო.

უნდა დავეთანხმოთ ფეხბურთის ცნობილ სპეციალისტს ვიარესლავ კოლოსკოვს იმის თაობაზე, რომ დღეს ფეხბურთში შედარებით იშვიათია ისეთი მოთამაშეები, რომლებიც უახლოეს წარსულში მატჩებისას „სპექტაკლს“ დაგმდნენ სტადიონებზე, რაც მაყურებელთა აფორთოვანებას იწვევდა. ასეთი მოთამაშეები საქართველოშიც ჰყავდათ და ამ ფეხბურთელებით დღესაც ვამაყობთ.

დღევანდელ ფეხბურთში ბევრი რამ შეიცვალა. იგი იქცა სპორტის იმ სახეობად, რომელიც მოითხოვს მოთამაშის ფიზიკური მომზადების უმაღლეს დონეს. საამისოდ კი აუცი-

ლებელია ჯანმრთელობის, ფიზიკური განვითარების და ფიზიკური მომზადების წვრთნის ხარისხობრივ გაუმჯობესებას.

საქართველოს სპორტმეცნიერების ფიზიკური მომზადების პრობლემა კვლავაც „აქტიუვის ქუსლად“ რჩება, მოთამაშის ფიზიკური მომზადებას კი შეუძლია, გუნდის მაღალი დონის თამაშის პრობლემის გადაწყვეტა.

ავიღოთ თუნდაც ჩვენი და ირლანდიის ნაკრები გუნდების პირველი წრის შეხვედრა. ამჟამად ჩანდა, რომ ირლანდიელები ჩვენებთან შედარებით ფიზიკურად უკეთ იყვნენ მომზადებული. ისინი ხშირად შუა მოედანზე პრესინგს მიმართავდნენ (რაც უდიდეს ფიზიკურ დატვირთვას უკავშირდება), ამას დაემატა ირლანდიელთა მაღალი პროფესიონალიზმი, რამაც საბოლოო ჯამში განაპირობა მათი გამარჯვება. სამწუხაროდ, ჩვენი ნაკრების წევრთა უმრავლესობას მეორე გაიმის ბოლო ოცწუთიან მონაკვეთში, როდესაც ფეხბურთელი უადრესად შემტევი თამაშს უნდა აჩვენებდეს, ჩვენებს მკვეთრად გამოკვეთილი დაღლილობა ემჩნევათ. სპეციალურად ვაკვირდებოდი შედეგადილ ფეხბურთელებს, რომლებმაც მატჩი ისე დაამთავრეს საქართველოს ნაკრებთან, რომ სახეზე დაღლილობის ნაგამალიც არ გვკობოდათ. მოგვსვენებთ, აღამიანის სახის გამომეტყველებას უადრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს მედიცინაში, გამოვლილი ექიმი ასეთ შემთხვევაში „კომპიუტერული“ გამოკვლევის გარეშე დასვამს ხოლმე მუსგ დიაგნოზს.

ისმის კითხვა, რატომ ვერ ხერხდება ქართულ ფეხბურთში ამ ნაკლის გამოსწორება? უპირველესად ალბათ უნდა აღინიშნოს, რომ ჩვენი ფეხბურთელების უმრავლესობა არ უტარებდათ ის საექიმო შემოწმება, რომლის დროსაც სპეციალური ტესტების საშუალებით შესაძლებელია დადგინდეს მოთამაშეთა ფიზიკური მუშაობის უნარი, რომლის მიხედვითაც უნდა იმართებოდეს მათი წვრთნა. სამწუხაროდ, ჩვენი მწვრთნელების უმეტესობა ვერ ერკვევა თანამედროვე სპორტული მედიცინის საკითხებში, რის გამოც სათანადოდ ვერ აფასებს მოთამაშის ფიზიკურ კონდიციებს, არც გუნდის

ექიმები მონაწილეობენ მოთამაშეთა ფუნქციურ მომზადებაში, მხოლოდ გრავების მკურნალობითა და ნაწილობრივ კვების საკითხებში ემყოფილებიან, არადა, ისინი აქტიურად უნდა ერეოდნენ წვრთნის პროცესის რეგულირების საქმეში. 1951-1953 წლებში კონსულტაციებს ვუწვევდი თბილისის „დინამოს“ ფეხბურთელებს. ისეთი ცნობილი მწვრთნელები, როგორებიც იყვნენ მიხეილ იაკუშინი, გავრილ კახალინი და ანდრო ყორდანი, გულდასმით ისმენდნენ ჩემს მოსაზრებებს, შენიშნეს, რაც ექიმის სავალდებულო საქმედ ითვლებოდა (მსგავს მუშაობას ეწეოდნენ სხვადასხვა დროს შაქრო თელია, თენგიზ ქუთათელაძე, ოთარ ვირიბოვი). აუცილებელია, ფეხბურთელთა საერთო და სპეციალური ფიზიკური მომზადების მონაცემები განიხილებოდეს საექიმო გამოკვლევის მონაცემებთან ერთად. ასეთი რამ პრაქტიკულად მწვრთნელებისა და ექიმების მიერ იშვიათ შემთხვევაში თუ სრულდება და ისიც არაკვალიფიციურად. მერწმუნეთ, მწვრთნელებსა და ექიმებს არაკვალიფიციურად და ექიმების ერთობლივი მუშაობით შესაძლებელია დადგინდეს, რა დონეზეა ფეხბურთელის ფიზიკური მომზადება, სელექციური მუშაობა, საერთოდ გვეყავს თუ არა ნამდვილი „ვარსკვლავები“, ან რატომ ვერ ვახერხებთ მათს მომზადებას. ყველაფერ ამას ისაჭიროება დინამიკური ტესტების გამოკვლევა და სათანადო ანალიზი.

სამწუხაროდ, საქართველოში როგორც ფეხბურთელთა, ისე სპორტის უმრავლეს სახეობაშია წარმომდგენელთა თანამედროვე მოთხოვნების დონეზე ფიზიკური მომზადება კვლავაც პრობლემატურია, რომლის გადაწყვეტა მხოლოდ კომპლექსურად შეიძლება. ამიტომ, ფეხბურთის ფედერაციას ყველა იმ ორგანიზაციებმა და ცენტრებმა უნდა აღმოუჩინონ სათანადო დახმარება, ვისაც კი ამის შესაძლებლობა აქვს.

რომანოვ სვანიშვილი,
თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის სამედიცინო რეაბილიტაციისა და სპორტული მედიცინის კათედრის პროფესორი.

ფეხბურთი

„ნორჩი დინამოელი“ – პირველ ლიგაში

ბრიტოლ ბაზუს სახელობის საფეხბურთო სკოლა „ნორჩი დინამოელი“ სტადიონზე გამართა საქართველოს ეროვნული ჩემპიონატის აღმოსავლეთ რეგიონის პირველობის როუნდში ლიგაში „ნორჩი დინამოელი“ თბილისის „კრწანის“ 4:1 (ბურთები გაიტანეს: ბუგუციშვილიმა, (ბურთები გაიტანეს: ბუგუციშვილიმა, შალვაშვილიმა) მოუგო და პირველ ლიგაში თამაშის უფლება მოიპოვა.

– ჩვენი გუნდი 1985-1987 წლებში დაბადებული ფეხბურთელებით არის დაკომპლექტებული, – მითხრა „ნორჩი დინამოელის“ მთავარმა მწვრთნელმა რემო გაგუამ. – რვა წელიწადია ეს ბიჭები ჩვენთან ვარჯიშობენ და თავიანთ ასაკში ჯერ ტურნირი არ წაუგიათ. მას შემდეგ, რაც 35-ე საფეხბურთო სკოლიდან ბაკონ ოთარ შენგელიას შეგირდები შემოვიტინდნენ, საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის მიერ დაწესებული ბავშვთა ლიგის თასი ორჯერ მოვიპოვეთ. ამის შემდეგ დაიბადა იდეა, ეროვნული ჩემპიონატის რეგიონულ პირველობაზე მოგვესინჯა ძალები. დავით ყიფიანის სახელობის თასის გათამაშებაში მერვედწინააღმდეგ მივალწვიეთ, სადაც წნორის „მილანთან“ დამარცხდით. აღმოსავლეთ რეგიონის პირველობაზე სექტემბერში ჩავებით და, როგორც ხედავთ, დებიუტი იღბლიანი გამოდგა. მისარია, პირველ ლიგაში თამაშის უფლება რომ მოვიპოვეთ, უპირველესად ეს ჩვენი ბიჭების თავდადებ-

ული გარჯის შედეგია. ყველა კარგად ითამაშა. საგულისხმოა ისიც, რომ ჩვენი გუნდის წევრი ბიძინა მურიკაშვილი 21 გოლით შეჯიბრების ბომბარდირი გახდა. დიდი მადლობა მინდა ვუთხრა სკოლის ხელმძღვანელობას, პირადად ბაკონ ოთარ შენგელიას, ჩვენი მწვრთნელებს, რომლებიც მთელი ჩემპიონატის განმავლობაში გვერდით გვედგნენ და რითაც შეეძლოთ, გვეხმარებოდნენ.

– პირველ ლიგაში თამაში, ცხადაა, მეტ პასუხისმგებლობას და ოსტატობას მოითხოვს. ახალი სემონისთვის მოსამზადებლად რა გეჭვთ განზრახული?

– ივლისამდე ბიჭებს არ დადევებზე ვავუშვებთ. მერე შევიკრიბებით და ახალი სემონისთვის მზადებას შევედგებით. ალბათ, რამდენიმე ფეხბურთელის დამატება მოგვიწევს. მათაც ჩვენი სკოლის აღსაზრდელებიდან შევარჩევთ. აუცილებელი იქნება, საწვრთნელი შეკრებების მიწვევით, თუნდაც ბაკონთან და შევიძლიაპირეთ. საამისოდ თანხება საჭირო, რაც ჩვენი სკოლის შესაძლებლობებს აღემატება. იმედია, კეთილი აღამიანები დახმარების ხელს გამოვიწვეიან.

ესაუბრა **ლიდო ცინცაძე.**

სურამიშვილი: „ნორჩი დინამოელის გუნდი“ შესვენებისას - რემო გაგუას დარბეზზე; შეტევაზე ბიძინა მურიკაშვილი.

ანდრო კოკლამაზაშვილის ფოტო.

ათლეტიზმი

ივარჯიშეთ ჩვენთან ერთად

თბილისის იურიდიულ-ფსიქოლოგიური ინსტიტუტის დამამთავრებელი კურსის სტუდენტი შამლამ სუბალიანი (დაიბადა 1981 წელს) ათლეტიკით შარშან დაინტერესდა. განვიღო პერიოდში მან რამდენიმე სექციის მთავარი ვარჯიში და საბოლოოდ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ათლეტიკის დარბაზში დაემკვიდრა. მისი დამრიგებელი, საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი, საბჭოთა კავშირის ექსპერტის ვლადიმერ ბუდიაშვილი საკუთარ შეგირდს პერსპექტიულ სპორტსმენად მიიჩნევს.

გთავაზობთ რამდენიმე ვარჯიშს მათგან, რომლებსაც თქვენთვის უნდა უპირატესობა მიანიჭოთ. შამლის კონტრაქტის პარტიკული.

1. მხრებით მისაყრდნობ, დახრილ ტრენაჟორზე (სურ. 1).
ამ ვარჯიშის შესრულებისას მეტნაკლებად იგვირთება ფეხის ყველა

კუნთი. ათლეტი გრენაჟორის სახეობის დახმარებით ბოლომდე იხრება წელში. სრულდება 6 მისვლა 10-10 გამეორებით.

2. ფეხის ოთხთავა კუნთების ვარჯიში. ჯდომში სპეციალურ ტრენაჟორზე (სურ. 2.)

ათლეტი ფეხებს ამოსდებს სპეციალურ ბალიშებს და მუხლების გამართვით ავარჯიშებს ფეხის ოთხთავა კუნთებს. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

სტაჟი - ერთი წელი

მუშაის უბანიდან კონტრაქტის პარტიკული

3. ეს ვარჯიში სრულდება ცალი მხრიდან დამატებული შტანგით (სურ.3). ათლეტი განიან შეხებამდე ეწევა ცალი მხრიდან დამატებული შტანგას. საკმარისია 6 მისვლა 10-10 გამეორებით.

4. იგივე ვარჯიში ტრენაჟორზე (სურ. 4). სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

5. ტრენაჟორის ბლოკის დერძის ჩამოხრება კისურთან შეხებამდე (სურ.

5). სრულდება 6 მისვლა 10-10 გამეორებით.

6. მისვლა 10-10 გამეორებით.

7. ტრენაჟორის სახეობის მოხრება სხეულთან შეხებამდე (სურ.

6). სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

8. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

9. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

10. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

11. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

12. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

13. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

14. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

15. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

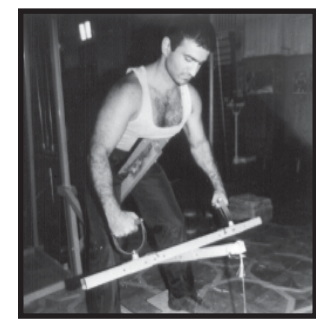
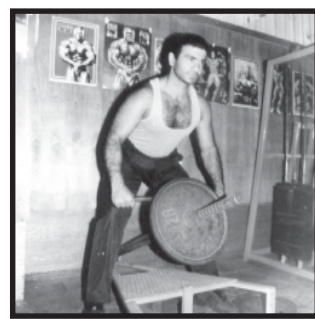
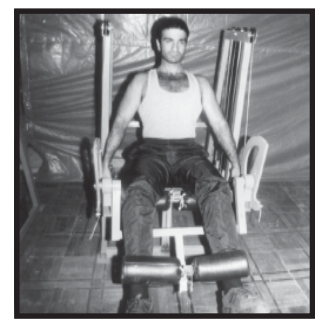
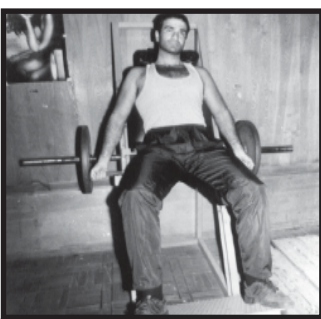
16. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

17. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

18. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

19. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

20. სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.

პოეზია უპირველეს ყოვლისა

პოეტის ნაცვრა

მეღა პახიძის პირველი პოეტური კრებული 1955 წელს გამოვიდა - მას „სიყვარულის ასაკი“ ერქვა - მართლაც, სიყვარულის ასაკი მქონდაო მაშინ...

... კრიტიკის ქარ-ცეცხლი აყარეს, სულ სიყვარული და სიყვარული. და-ავეიწყდა, რომ კომკავშირელიაო... მეღა კი ისევ და ისევ სიყვარულზე და სამშობლოზე მდებარეობდა: „განა წყარო ვარ“, „ჩემი მიწის სადღე-გრძელო“, „სადა ხარ ჩემო მებავლეო“.

კომკავშირის ცეკადან საყვედური ისევ განმეორდა, როცა პრემიაზე წარადგინეს, - რომელი კომკავშირის პრემიაზეა ლაპარაკი, ერთი სიტყვითაც არ ახსენებს ამ თემაზე...

- კაი იყო, ძამა, ფული, მაგრამ რა ვქნა, არსად არ გისენებია კომკავშირით - უთქვამს სიცილ-სიცილით ნოდარ ღუმუბაძეს:

1987 წელს გამოსცა კრებული „გადაბნეული“, - ეს იყო და ეს, - მას მერე წიგნი აღარ დამისტამბავს - არც სპონსორი მყავს, არც ფული გამაჩნია...

- ჟურნალ-გამეფებზე აღარ მანდა ბოლო ხანს შენი ლექსები, აღარც თბილისში მანდა, სად იყავი? - ვეკითხები პოეტს.

- ავად ვიყავი, ძალიან ავად. ბოლო წლებში მამართლობით გერმანიაში მივდივარ ხოლმე ჩემს ქალიშვილთან - თამუნასთან. პოლა, მძიმე ოპერაცია დამჭირდა, - გულმა მიღა-ლატა - გადამარჩინეს, მაგრამ მგზავრობა აკრძალული მქონდა, როგორც იქნა, ჩამოვედი... ქალიშვილის საქმიანობაზეც მიაბობს - მტკატარდში მოდა-დიზაინის ოთხ-წლიანი სასწავლებელი დაუთმავრებია, მინდელფინგენში (შვაბია) ცხოვრობს და ერთ-ერთ ცნობილ ფირმაში მუშაობს.

თამუნას 14 წლის ირაკლი მოლოდინი პეოლია, რომელიც მთელი არსებით მთელს სამშობლოში ჩამოსვლას, აქ არის დაბადებული. სამწლიანხვერის ყოფილა უცხოეთში რომ წაუყვანიათ.

- ქართული თუ იცის? - ჩემი გერმანიაში ყოფნა იმითაა გამართლებული, რომ ჩემი შვილიშვილი ქართულად ბრწყინებულად ლაპარაკობს და წერა-კითხვაც იცის. მე რომ არა, პატარაობისას რაც იყო-და, ისიც დაავიწყდებოდა...

- საბავშვო მღაპრებსაც ირაკლისთვის უფრო წერდი, ალბათ? - მედიო მეთანხმება, - ჯერაც მულტიმედებს უყურებს, ბავშვიყო. ირაკლი სპორტით ყოფილა გტა-

კებული, ინგლისურ და ფრანგულ ენებსაც ეუფლება.

- ძალიან იღვება, მაგრამ რაც არ უნდა დაავიანდეს, ქართულში უჭველად წავამეცადინებ ხოლმე - ბაბი რასაც წერს, ხომ გინდა წაიკითხო, - პოლა, კარგად ისწავლე ქართული - სულ ამას ჩავჩინებო...

... ახალი ლექსები რომ მოიგანა მეღა კახიძემ, ისევ სატრფიალო ლირიკის ჩინებული ნიმუშებია.

- წიგნი? - წიგნი ნაგვრად მექცა. რა ვქნა, ვის მივმართო! ნეტავ, ისე არ მოეკვდებ, რჩეული რომ არ გამოვეც... მაგრამ პუნია (14 ლარი) და მწერალთა საერთო ეროვნული კავშირის სტიპენდია (22 ლარი) გახლავთ ჩემი შემოსავალი - ესაა და ეს...

... წიგნი წიგნად... - ჩემი ოცნებაა საქართველო გახდეს იმის ღირსი, რისიც არის, რომ თავისუფლება გონივრულად მოიხმაროს, რომ ქუჩაში აღარ იყვნენ მათხოვრები და შიმშილისგან სახეშეცვლილი ადამიანები, უმწუხრებები... აღარავისი მჯერა - ნიკოლორთქიფანიძე მახსენდება ხოლმე: - „იყიდება საქართველო“ ... როდემდე, როდემდე?... -

... შეჭირვებულია პოეტი! იმასაც განიცდის, საქართველოდან რომ

გარბიან, იმასაც, მოხალობა რომ იკლო, ვმცირდებითო... აქციების მოწყობას ის ურჩევნიათ იმას მიხედონ, საქართველო რომ იბარცევა - საგანძური რომ გააქვთ თუ ვარძიდან, თუ მცხეთიდან... - არა, თავის ჯიბეში ფიქრობენ, ეს უფრო აღარდებთ, - ქართველი ქართველს აღარ ინდობს...

და ბოლოს მაინც იმედიანი სიტყვა: - საქართველო მარიამ ღვთისმშობლის წილხვედრია და ალბათ ისევე იმის იმედად უნდა ვიყოთ! ამინ!

ნანა ღვინვაძე. 2003 წ. თბილისი 5.

მეღა პახიძე

სულ სხვა სხივი და სუხვა, სალოცავები სულ სხვა, სულ სხვა აქსანის ქმინვა, მზე გარეთა და შინა, არსაით, ჟოს ბეოლა, წვიმის წვეთების ყრვოლა, ნაბირს ავსებულს დორდით სულ სხვა მდინარე ღორდის. სულ სხვა ხიტები ქსუი მიქსაქსულ-მოქსაქსული, ფიქრი დამქანარი კოკრად, ინტელიგენციების როკვა... სულ სხვა ხმები და სუხვა სალოცავები სულ სხვა...

ვისაც სიყვარული შეუძლია

იმ ქალს, იმ ბერიკატს გაუმარჯოს, ვისი ცხოვრების გზა მუდმივია, ვისაც არასოდეს გაუმართლდა, მინდ ნიხარული შეუძლია. ვისაც იმედები ბურად ჰყოფნის, ვინც მთელ ქვეყანაზე ვეღია, ვისაც სიყვარულით უარყოფილს, სხვისი სიყვარული შეუძლია, იმ ქალს, იმ ბერიკატს გაუმარჯოს, ვისი სიმღერები მწუხარია, ვისაც ნიხარული გაუბრდდა, სხვისი გადამება უხარია! ვისაც შეუძლია ატირება, მზით და სიკეთით მღეუღია, დიდი შეცოდების ბატიება ვისაც დიდსულოვნად შეუძლია. ვისაც უხარია ვეღაფერი, ტუკუბა თუ ვეღუბა, ვინც ზეინი სამშობლოს ფერადფერებს ვერა და ვერაფრით შეუღია! ვისაც არასოდეს გაუბრდდა, მინდ იმედებით გრძნეულია, ეს იმ ადამიანს გაუმარჯოს, ვისაც სიყვარული შეუძლია!

ნუ მეტყვი

უმეცნოვნე ცისე და მამხე, რომ შენი სულით ჭერი დამხურო, მოქვე რეორდ წვიმა ბადასკებს რეორდ ვეირილი საგანაფულო,

და შორი რეორდ უნსლო ხეორდ, და სიყვარულში ასე ქვაწვია, დევის მკლავებში გამაჯარ იხე, ვით არტანუბში ბავში მაწია, ნუ მოსვალ ზემთან გაუბეჯად, ნუ მეტყვი სიტყვას გულის კანკალით, მოდი და, რეორდ ტყვია ბერდინს, ვე სიყვარული, გულში დამკარი!

ქალს სიყვარული უხდება

ქალი, აბა რა ქალია, თუ ხანში დავდა მოღლილი, არც ფიქრობს, არც სცაღია, თუნდაც ერთ კაცზე ღორცილთის. ქალი დღით ნახვალაია ქალს სინარსად უხდება, მაშინ აბა რა ქალია, თუ სიტყვა დავდა უკმუნად, ან თუ სიყვარულსაგამი, არ შემოგციანებს კეკლუნად, და ღამის ფარფანსაგით კოცონზე ფრთებს არ შერტუნავს. ქალს სიყვარული უხდება, გულია მისი ნაწილი, ქალს გულს ფხევი უხდება, ვინც ვეგარს თუკი არ წვალობს. ქალი ფრთებს წამსვე დაკვდეს, თუ ვინმე უარს შეუბავს ქალის გულს სულის შეპერვა, ტირილება, რეორდ ნაკურნსხლს. ქალი, თავს თუ არ გაწონებს მდღურად თუ არ შეგხვდება, ბედს არ შეაგდებს ხანსორზე შენი გულისთვის ერთხელად, ქალი აბა, რა ქალია, მკლავებში თუ არ აკუნებს, კოცინთთვის თუ არ სცაღია, არ იკეკლუცა სარკისთან. სიყვარულს თუ არ იმეტებს, გული ზიტივით ფოფინა, შეგვარებული ვინმეზე თუ ერთხელად არ ფოფიდა!

მე როცა გუყვარვარ ვისმე

მე როცა ვეყვარვარ ვისმე, ვარ ბერნიერი და ხალხის, მიწიდან უწო ბადასის სმაბადა ღამარაკს ვისმენ, შევინი ცანა და ქვეყანას, მე როცა ვეყვარვარ ვისმე, მე როცა ვეყვარვარ ვისმე, ვმადლდები ზეინი სამრეკლოდ; მსურს ცისკრის ხარებად დამრეკონ,

ვიცინი ისე და ისე, ვეღვი გამეღვალს და გამომეღვალს, მე როცა ვეყვარვარ ვისმე. მე თავი მეგონა მაშინ ვეღა ტკივილებს მომრევი, ვარ დიდი სიმღერის მორევი, ვარ ვნატიტინა ბავში და ვეღა ღამასი სიმღერა მე წემი მეგონა მაშინ. მე მინდა სიცილდის ბოლომდე ვენდო ოცნებას და მოლოდინს, დიდი სიყვარულს ხალხის გულს მენტოს ისე და ისე, ვიმდერო მზის საგალობელი, მიყვარდეს, ვეყვარდეს ვისმე!

სადა ხარ!

სველ მარტივლებზე მოვრბივარ, გათვალე გეირილა ნაწიმი, მე დამარტყული გნოლი ვარ, შენ გამარჯვებული არწივი. გემპისი შიბო ოცნება, შენს წინ მსურს მუსლებზე დაეჭვა, გენა ხარ, მოსულვარ მლოცვლად და გულში ვისუტებ კაშპანს. ვფარსხაღბს იტყვიან ფანდრე, გემს უმწივანსე ვარსდები, გხან გულისფანცვლით გაეცქერი და არც მსურს, ვიწამო სხვა გზებში... მოდისარ ცხენადან ნავარდით, არ გინდა გახვდვა არსაით, მსურს, ტროლონაგით ავეარდე და შენს გულს, შეაწვედე ცანაგით, გულამოყარდინილი მორბისარ, გათვალე გხარვრილი ნაწიმი, მე გამარჯვებული გნოლი ვარ, შენ დამარტყული არწივი.

მე წემო ვენასო მსხმოიარე, შენ წემო დანრილო ალამო. გამეზე ცე-მიწა მოვიარე, - ამბობ, ამბობ, ამბობ!

გხარდვ და გატარე სელსკულზე, სიცილზე გადაცისი წვეთობით, სიკვდილმა რადა შენ შეგეკულა, შენ ამოგინია შედგომით. დამე მარტოობა მისინაზა, შიმი მიქეს ხანაფლავს სიწინარის, დავდივარ ხანაფლავდ პილმდვიმარი, ნაკვდი ვით ღერწმეში ტბის წვალი. სული ამომეკო ქარ-სამორბით, მოქველა დრო-ყამი უდინსად,

შენ მე შორი გზისთვის გამზადები, გქონია განსჯელი კურდღლის გზა.

მარტყეში ცხელი ხისლი შემიდგდა, ნემს ხანს შეწყვია ავთავალი, სიკვდილი ვოფილა შენი დედა, ვაიძე, მე შეივად გნათავადი.

ნავიქრა თვალეში სიფარადე, მოაკვდაც ვერ წავსე მალამო, გხარდვ, სულს სათვად გებრავდი, - ამბობ, ამბობ, ამბობ!

აღარ ვამბობ სათქმელ-უთქმელს, ან სათქმელი ვის უთქვია, სიყვარული წაიხუნთქე, ვეღარ ამომხუნთქია. ასე ვერ არ დამმართინია, გული სიმწრით ნაწიწვია, დეღეებს დამართ-ამართინს ვეღარსაით დავწვევივარ მსარზე, რეორდ ხატებულა დამაფრინდა ვეკირსლესად, ასე რატომ დამეტერა, მეც ვეკირსლესად ვეკირსლესად. უფრო შემშის ალბათ სვალ-ზეგ სიყვარული კურსთვული, გული მიცემს თოფის ხმაც წამოგდებულ კურდღელივით, მინდ ვამაღე სათქმელ-უთქმელს ან სიმართლე ვის უთქვია, სიყვარული წაიხუნთქე, ვეღარ ამომხუნთქია!

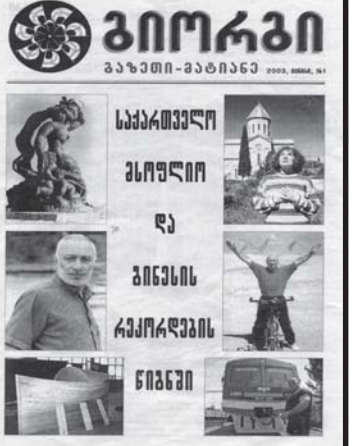
გზის ანგლოზი მმტრობს მიმეკრებს ფუძის ნახანს, რა ვეყო ვასის ნახსლავს ზისი გადინწვენ ტოტს. ავსე ასკილის კოკორს, ვინდატკილულ თუთას, გავლავამი მზე რომ ფეთქავს სიმინდს უღვამებ-კოკობს, რა ვეყო სვეს და სრამს, ზოჯვარ წენარს, ხანც მწერობს, წიამურსა და წრამს. რა ვეყო გულის ხმას! შე ამადლებულ ცანს, ცად აღადებულ მხეს, რა ვეყო მამის სურებს რა ვეყო რიგას, უღას! ნრდილავს მიწაზე გაკრულს ბონოლას კანწინ ბუღლს, რა ვეყო, დედის საკურსის რა ვეყო, ამ ნემს გულს!

ზაბიტი

რამდენი რეკორდსმენი გეყოლია!

პოეტი შოთა სოდაშელი მსოფლიო და ბინისის რეკორდების წიგნი

ბავშვიმ საქართველოს მსოფლიო მიღწევით და მოგზაურობათა ხელშეწყობის კავშირის გამეთი-მაგინე „გიორგი“. სარედაქციო კოლეგიას (მთავარი რედაქტორი გეანა მანია) უმარბამარი შრომა გაუწვია, რათა მკითხველს რაც შეიძლება უხვი და ამომწურავი ინფორმაცია მიეღო იმ ადამიანებზე, ვინც თავისი საოცარი ჭკუა-გონების, ფიზიკური თუ სულიერი მონაცემების წყალობით ხელი შეუწყო მშობლიური ქვეყნის სახელის მსოფლიო არენაზე გატანას. გამეთი-მაგინის ფურცლებზე შეხვდებით მსოფლიო მოგზაურებს ჯუმბერ ლეკა-

ვას და ნუგზარ კიკნაძეს, დარდნელის სრუტის დამპყრობის პენრი კუპარაშვილს, ძალოსან ნუგზარ გოგრაჭაძეს, ცოცხალ კალენდარს დათო ქობალიას და სხვებს, რომ აღარაფერი უთქვამთ ძველი თაობის ცნობილ სპორტსმენებზე. სასიამოვნოა, რომ გამეთი-მაგინე მკითხველს სთავაზობს ცნობებს „ფეხისცვალის“ მუხარბეგოვანის, ჩვენს კოლეგისა და მეგობრის, პოეტ შოთა სოდაშელის შესახებ. შოთამ არა მარტო თვითონ შეისწავლა მსოფლიო ლიტერატურის ეს შედევრი, არამედ სხვებსაც ასწავლა და საგანგებო კლუბის ერთმანეთს დაეხმარა კლუბის მკითხველს. სწორედ მისი მძლეობით გრძელდება ოდინდელი ცოცხალია, როცა ქართველი კაცი მომავალ თაობებს შეპირად გადასცემდა შოთა რუსთაველის უკვდავ პოემას. 16 ივნისს შოთა სოდაშელს დაბადების 65 წლისთავი უსრულდება. რედაქციის კოლეგია გულწრფელად ულოცავს ობილარს და ხანგრძლივ შემოქმედებით წარმატებებს უსურვებს.

გუჯა რთვილაძე.

შოთა სოდაშელი ფლგაო

არ შემურდება ძალა არცის, შენი ძალა მსურს მსოლოდ და მსოლოდ. ვე აღეღვება, ბრძოლის ხალხის, უვიდვანო სიყრდეს და ბოლო, შენ ანე ვეღა ღამას და ტანადს, თვალადი თუ შეხვდავი... შენთან მკლავდება ფირივით ქიარა მეკრდი ხანე თუ ტანი ნეტარი... ცხოვრება ზოგის - შენ ბორცვს მოქვავს... და სმირად შენთან მსარულით ვდაობ: ამდენ ჭკუიანს ტანს და ფესს რომ ჰხან, და სუფთა რხები, ისა მსურს, სღვაო.

ფსიქიკა

შიდსით დაავადებული ოთხი ახალგაზრდა ბანკში გაერთიანდა. ერთი თვის შემდეგ ისინი დააპატიმრეს სასტიკი მკვლელობისთვის...

პიქსი რა უნდა ჩაეღებო ამ ოთხი ახალგაზრდას? შიდსით დასნეულებული მოცულობით რულოვს ნურევი და მუსიკოსი ფრედი მერკური გარდაუვალი სიკვდილის...

მელი, გემი მოგიას სახლისაკენ აიღო. ამის შემდეგ ირაკლი ცოცხალი აღარ უნახავთ.

...და სიკვდილის დღე

ამ ოთხი ახალგაზრდა ბანკისათვის ეს პირველი სერიოზული ნათლობა იყო. საპრობლემო ყოფნა ყველამ მოასწრო, მაგრამ „პატიარ-პატიარა საქმეებისთვის“ - ქურდობის...

თუკა და ჯიბის ფულს - 200 რუბლს. მხოლოდ ვისკასი ღარჩა ხელცარიელი. მას გული ერეოდა ცხოვრებაში ჩადენილი პირველი მკვლელობის გამო. „ხრუშოვული“ გიბის პატიარა ბინა სისხლით იყო მოწვეული. გამომივებამ აღადგინა ამ სისხლისმღვრელი ამბის აპოთეოზი. ოთხივემ გვამს მიაყენა ჭრილობები სუფრის დანით. შემდეგ მათ ერთმანეთს ჩაპკიდეს ხელი და ოთხჯერ წარმოთქვეს:

- ვფიცავთ სისხლზე უკანასკნელ წუთებამდე ვიყოთ „პრიგადაში“! თუმცა სინამდვილემ დაარღვია მათი ფიცი.

ბაისი-კაბაყალი

ირაკლის შიშველი გვამი საბანკში გაახვიეს. გაიგანეს ტრასამე, როცა საღარბაზოდან გამოდიოდნენ, მოსახვევში შუქფარებმა გამოანათეს. „პრიგადირებმა“ გვამი გამოიწვიეს და ადგეს და ბურჭებში დაიმალნენ. შეეშინდათ ბიჭებს: ესეც თქვენი ფიცი! გვამთან მარტო მოგია დაბრუნდა. ბინაში გაჩერება სამიზმი იყო. მანაც შემოებულს დაურეკა:

ნით მოპკიდეს ხელი დანას. და მე ისინი წარმოემდგინა შეადამიანებად უმარბაზარი მიწისის ნიშნით.

მაგრამ, თურმე ვცდებოდი. ეს ოთხიველი სიკვდილის წინა კი იმაზე ფიქრობდა, თუ როგორ შეემსებებინათ განჯვა. ცდილობდნენ ნაკლებად მკაცრი მუხლით გაერჩიათ მათი საქმე და კოლონიამდე უფრო მყუდრო ადგილი ეპოვათ. შეგვიბრალებით! ჩვენ ხომ სასიკვდილო სენით ვართ დაბავადებული!

ყველა, როგორც ერთი უარყოფდა შეთქმულებას - ამისთვის ხომ მუდმივი პატიმრობა ელოდათ. თუმცა, მათთვის განა სულერთი არ იყო? თითოეულ მათგანს დავუსვი ასეთი კითხვა:

- იცოდით, რომ შეიძლება ციხეში მომკვდარიყავით, როცა ასეთი დანაშაულის ჩადენა გადაწყვიტეთ?

- უკვე შევეჩვიეთ იმ აზრს, რომ დიდი ხნის სიცოცხლე არ გვიწერია, - თქვა მოგია. მისი სახე მუწუკებითაა დაფარული და ხშირ-ხშირად ახვეულებს. როგორც გვიფხვან, საკანში გაცივდა, მაგრამ ერთი შეხედვითაც ჩანს, რომ შიდსმა გამოუფტა მისი...

ვიწევს სიკვდილი. რა მნიშვნელობა აქვს სად მოხდება ეს?

კიდევ ერთი საინტერესო დეტალი: შიდსიანებმა გადაწყვიტეს მოეკლათ ბინის პატრონი მოგია და შემდეგ, ყველაფერი მისთვის დაებრალბინათ. მაგრამ მოგიამ ჭკუა იხმარა და მილიციაში გაიქცა. მან ყველაფერი აღიარა. ახლა იგი ამბიყობს თავისი „აღსარებით“ და იმედი აქვს, რომ ათ წელზე მეტს არ მიუსჯიან. თუმცა, „ჩაშვებისათვის“ მონაში დანაც შეიძლება გაგვიყარონ.

..კიბა პირობაში

თუ არიან?..

მოკლულის ქვრივის - ლიკას რა ბედი ეწია?

ლიკამ ვერ აპატიო მეგობარ გოგონებს, რომ არ გააღვიძეს იგი, როცა ირაკლი რეკავდა ტელეფონით. ლიკამ თვითონ გაიღვიძა შინსისაგან დამის სამ საათზე. სწორედ იმ დროს კლავდნენ ირაკლის. დილაზე იგი აფორიაქებული იყო, ადგილს ვერ პოულობდა, ხოლო როცა შეიგყო, რომ ქმარი აღარ ჰყავდა, ყოველივე ამასი თავისი მეგობრები დაადანაშაულა.

- გელეფონით რომ დავლაპარაკებოდი ირაკლის, არაფერი არ მოხდებოდა! ირაკლი მომაკითხავდა და ჩვენც სახლში წავიდოდით...

ირაკლი ჭიათურაში დაკრძალეს. მას მშობლები არ ჰყავდა. მამა არ ახსოვდა, დედა კი თავი ჩამოიხრჩო ხუთი წლის წინ...

წინ გაათმავებული ენერგიით მუშაობდნენ, ცდილობდნენ დაეგოვე ბინათ ვარსკვლავის წარუშლელი კვალი. ამ ოთხმა ჩელიაბინსკელმა ახალგაზრდამაც დატოვა კვალი, მაგრამ საზარელი, ცრემლი-სა და სისხლის კვალი...

ორი დაკადების დღე...

ოსტასხრა წლის ირაკლი ჯაფარიძე პარკეტის დაგების ჩინებულ სელოსანი იყო. ჩელიაბინსკში მას კარგად იცნობდნენ, იცოდნენ, რომ ეს პატიოსანი კაცი მუდმივ ფულს არავის გამოართმევდა სამუშაოს შესრულებისათვის. მან ადგილობრივ ქართველ გოგონაზე - რაიონული საავადმყოფოს ექიმზე ლიკაზე იქორწინა. ლიკა ქმარზე 12 წლით უფროსია. მაგრამ სიყვარულმა მოახდინა სასწაული - ამ წყვილს შეეძინა პირმშო - თენგიზი. ყველა ბედნიერი და კმაყოფილი იყო.

ნოემბრის ერთ საღამოს ლიკა თავის მეგობარ გოგონასთან წავიდა, ირაკლიც დაპატიმრებული იყო მეგობრის დაბადების დღეზე. პატარა თენგიზი დეიდასთან დატოვეს. მუსტად თორმეტი საათისათვის ირაკლი შინ დაბრუნდა, მაგრამ ლიკა სახლში არ დახვდა. რატომ მოხდა ასე?

ლიკამ მეგობარი გოგონების კომპანიაში ცოტა მედმეტი დალა. ურჩიეს, ცოტა ხნით დაეძინა. ირაკლიმ რამდენჯერმე დარეკა, მაგრამ ლიკას მეგობარმა გოგონებმა უპასუხეს, რომ მას სძინავს და ვერ გააღვიძებდნენ. ირაკლიმ გაბრაზებულმა დაახეთქა ყურმილი. იქნა იფიქრა კიდევ, რომ მეუღლე დალატობდა? ერთი სიტყვით, ჩაიცვა გყავის ქურთუკი და შუალამისას გავიდა ქუჩაში იმ იმედით, რომ რომელიმე შემთხვევით ნაცნობს გაანდობდა გულის ნაღებს...

მოგია, ვისკასი, ჩიკა და ნაუმი სისმელის მორიგი ღოზის საყიდლად გამოვიდნენ. ბიჭები მოგიასთან შეკრებილიყვნენ. სხვა რომ არაფერი, მას იმ დღეს 24 წელი შეუსრულდა. დაბადების დღე მოსაწყენი იყო - გოგონები მათ ერიდებოდნენ, რადგან, იცოდნენ, რომ ისინი შიდსით იყვნენ დაავადებული. თანაც, არც ფული ჰქონდათ საკმარისი, რადგან, რასაც იმორიგდნენ ნარკოტიკებში ხარჯავდნენ. მოგია პირველი გამოელაპარაკა ირაკლის, რომელიც ბოთლიდან სვამდა ლულს.

- ხომ არ შემოგვიერთდებიან? მე დღეს იუბილარი ვარ!

ირაკლის მაჯაზე მოოქროვილი „სეიკო“ ეკეთა, თითზე კი ოქროს ბეჭდები უბრწყინავდა. ორივე ეს ნივთი, ჩელიაბინსკის სამომთი, საკმაოდ ძვირი ღირდა. ნასვამი ქართველის გაპარცვა მათ არ უნდა გაჭირვებოდათ, ოღონდ თავიანთთან უნდა შეეგყუებინათ. კამპანია, შეიძინა არაყი და საჭ...

შიდსიანების ბანდა

რუსეთის თავისუფლების აღკვეთის ადგილებში ამჟამად სასჯელს იხდის 37 240 აიდ-ინფიცირებული მოქალაქე. 2000 წელს მათი რიცხვი შვიდი ათასს ოდნავ აღემატებოდა. დაპატიმრებულები სპეციალურ რაზმებში ან ცალკე საკნებში ჰყავთ. კონტაქტი ჯანმრთელ ადამიანებთან გამორიცხულია. გამასწორებელ დაწესებულებებში დაავადების შედეგად სიკვდილიანობა 22 პროცენტს აღემატება. მაგრამ, როგორც წესი, საპრობლემო შიდსით არ კვდებიან: როგორც კი იწყება დაავადების უკანასკნელი სტადია, ჯანმრთელობის სამინისტროსთან ერთად ადგენენ აქტს, რომლის თანახმადაც განწირულს ათავისუფლებენ.

გამო. ოთხივეს სხვეულს ამშვენიერდა სვირინგები და პერონის მიღებისაგან დამხვეული ვენები. მაგრამ მთავარი განაჩენი იყო შიდსი. ექიმები განუმარტავდნენ, რომ რევიმის დაცვის შემთხვევაში ასე, ხუთი-ოთხი წელს კიდევ იცოცხლებდნენ... ემპაქმაც დალაზვროს ყოველგვარი რევიმი, მკაცრის გარდა! თანაც, არც წამლის ფული აქვთ. სამარული სინამდვილისაგან თავის დაღწევის ერთადერთი გზა პერონია. მაგრამ ამ ახალგაზრდებს არ ჰქონდათ შეგნებული, რომ ამით კიდევ უფრო ღრმად ეფლობოდნენ მომაკვდინებელ ჭაობში. არჩევანი დიდი არ იყო: ან უკანასკნელად ჩაეკრთებოდათ, ან ამოიღებოდათ საკნის ჰაერი, ან ნათესავებისა და ახლობლების წრეში დაეღიათ სული. მაგრამ მათ მტკიცედ ჰქონდათ გადაწყვეტილი: „დასაკარგი არაფერია. თუ სიკვდილია, სიკვდილი იყოს, თუ სიცოცხლეა - სიცოცხლე. მაგრამ როგორ? პოდა, სწორედ აქ გამოვიდა სერიოზული „პრიგადა“. მოგია, ვისკასმა, ჩიკამ და ნაუმმა თავი გმირებად წარმოიდგინეს. სწორედ ეს არის იმის რევიკა, თუ როგორ უნდა აღესრულო კაცი „ღირსეულად“ ისე, რომ არ გემინოდეს სიკვდილის. იქნებ, შთამომავლობამაც გაგახსენოს.

გამომივების დროს ოთხივე ხალისით იძლეოდა ჩვენებსას - ყოველი მათგანი სხვის დაბეჭდვას ცდილობდა. ექსპერტებმა ირაკლის სხეულზე დათვალებს დასთქვეს 19 ჭრილობა და იპოვეს გადამტანილი სამართებლის ნამსხვრევი.

ირაკლის სპორტული ქურთუკი და ფეხსაცმელები ნაუშმა ჩაიყვანა. მართალია, ფეხსაცმელი უჭერდა, მაგრამ ეს ხომ მაინც უკეთესი იყო, ვიდრე სისხლით მოსვრილი კედლები. ბეჭედი და სამაჯურგაგლეჯილი საბაი ჩიკას სხვა დაიკვდა. მოგია დაეპატრონა მოკლელის გყავის ქურ...

- დამხმარე სათესლე კარგოფილით სავესე გომრის აგარაკზე მიტანაში! მიღგაგეხილი მეზობელი ეზოში ჩამოვიდა და ირაკლის 200 რუბლით დაიქირავა კერძო მანქანა. თვით გამომძიებელმაც კი არ დაიჯერა მათი ნაამბობი იმის შესახებ, თუ როგორ ჩატვირთეს „კარგოფილი“ მანქანის საღარბში, როგორ აუხსნეს მძღოლს, რომ ეს გვამი კი არა, მათი უგონოდ მთვრალი ამხანაგი იყო, რომელიც ნათესავებთან მიჰყავდათ ქალაქგარეთ. მაგრამ ფაქტი ფაქტად რჩება: ორას რუბლად გვამი გაიტანეს უშენ ადგილზე, სადაც დატოვეს კიდევ იგი. მოგია კი თავის ამხანაგთან ერთად იმავე მანქანით დაბრუნდა შინ.

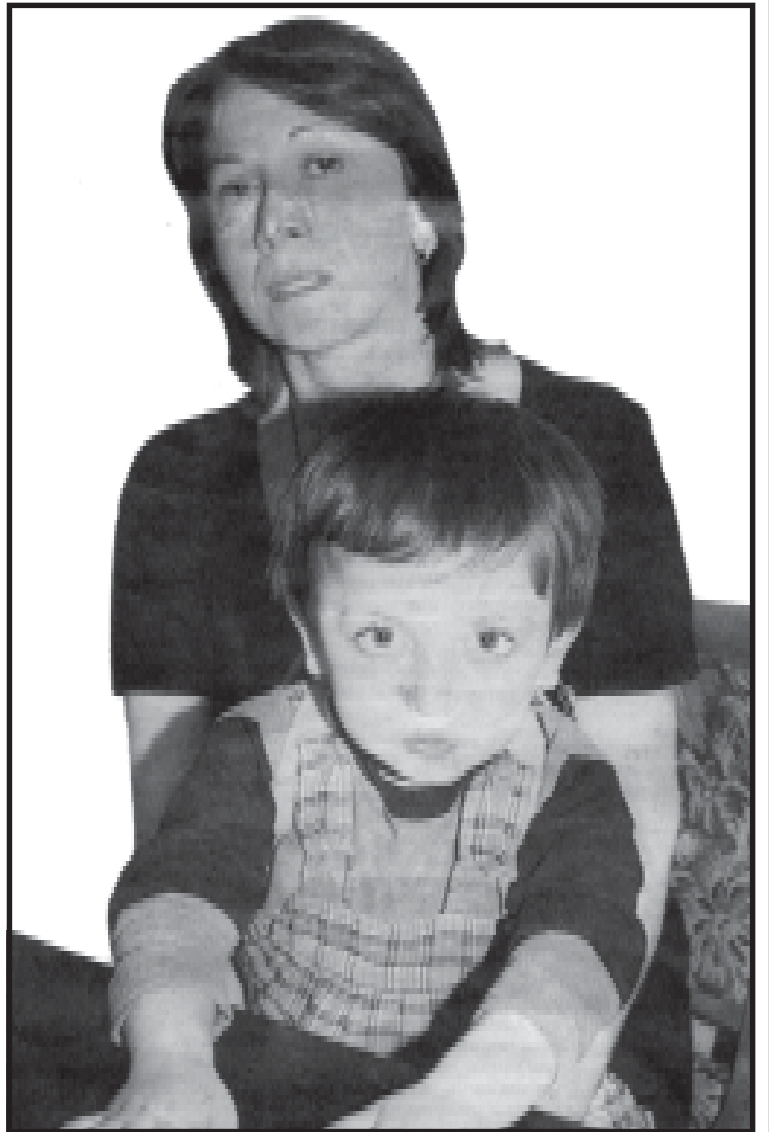
დილით აღმოაჩინეს ირაკლის გვამი. ნამუადღევისათვის მთელ ქალაქს მოელო ქართულის მკვლელობის ამბავი. დიასპორის წარმომადგენლებმა ამოიცივნეს გვამი. ასე დაიწყო შიდსიანების ბანდის სისხლის სამართლის საქმის გამოძიება.

დასაუკალი

და სსსჯალი

მინს, რა მოხდა? ასე მეგონა, რომ ისინი ოთხივე პოდაპეის მცხოვრებლები არიან და დადგა მათი განკითხვის დღე. გააკეთე, რაც გსურს, სასჯელი ერთი იქნება - შიდსით სიკვდილი.

ასოლუგური თავისუფლების მოპყებისათვის აღამიანმა უნდა გაიღოს აბსოლუტური ფასი - საკუთარი სიცოცხლე. ამ ოთხმა სრული სამღაური გაიღო. ისინი გახდნენ თავისუფლები და გადაწყვიტეს ეს შეემოწმებინათ, ერთი შეხედვით, მსხვერპლის ჩვეულებრივი „დაყარალებით“. მეგონა, თითქოს ჩემს წინ ისხდნენ რასკოლნიკოვები, რომლებმაც თავიანთი უფლებების შემოწმების მიმ...

ორგანიზმი. - არ მსურს ამაზე ვიფიქრო... მაგრამ თუ სასამართლო გაითვალისწინებს, რომ ყველაფერი ვადატოვებ, იქნებ პატიმრობის ვადა დიდი არ იყოს.

- არ ვფიქრობ, რომ შიდსით ვიყო დაავადებული, - დაქინებით აცხადებს ნაუმი. - ანალიზი ხომ ასი პროცენტით არ ადასტურებს ამას. ექიმები მეუბნებიან, რომ ყველაფერი ნახევარი წლის შემდეგ გაიკვება. რა თქმა უნდა, არ მსურს დიდი ხნით საპრობლემო ყოფნა. იმედი ჯერ კიდევ მაქვს...

ვისკასს კი, ჩანს, ვერც გაუგია, თუ რა მოხდა:

- ყველაფერი მე დამაბრალეს! მე კი არაფერში მიმიძღვის ბრალი. რას იზამ, ადრე თუ გვიან ყველას მოგ...

ნათ. მას დაესიზმრა, რომ ირაკლი დანით მოკლეს და გადაწყვიტა თავისი მოკვლა, რათა ამით მაინც აეცილებინა შვილისთვის უბედურება...

ლიკამ მიაგოვა საავადმყოფო, სადაც 1979 წლიდან მუშაობდა და აპირებს ჭიათურაში ჩასვლას, რათა მოუხროს ქმრის საფლავს.

- ისინი მძიმე პირობებში მანაც ჰყავდა? - იკითხა მან შიდსიანების შესახებ.

სხა არ ამომიღია. ეს ქალი ვერასდროს ვერ მიუტყუებს მათ.

იურის სნობიროვი, „კომსოფრესკაია პრავდა“, 2003 წლის 10 ივნისი.

ძართული ხასიათის ძროხიკა ფურცალი №2 გზაზე ფულით გაძევილი ორი ტომარა ეგდო

ეს ამბავი მეგობარმა, საქართველოს გენერალმა უნივერსიტეტის პროფესორმა, სამოგადოების განვითარებისა და მეცნიერების ადორმინების ფონდის „ინტელექტის“ პრემიად გერამ ჩამაჩინებე მიახმო. გერამის ბაბუს სვიმონ ჩამაჩინებე თავის დროზე მთელ ჰიათურაში სინდისიერებით და წესიერებით განთქმულ კაცს, სიყმაწვილეში განგებამ თურმე მესამეგად უცნაური გამოცდა მოუწყო.

მრავალმხრივი იქამში დაბადებული სვიმონი მშობლებს ჰიათურელი მღვდლის მოსამსახურედ გაუწელებათ. დევისინიერებით გამორჩეული დვისის მსახური იმვიათი ყურადღებით მრუნაედა ყმაწვილზე. მღვდლის კარზე მყოფს დაუთმავრებია გიმნაზიის ოთხი კლასი. ბრწყინვალედ იყო და რუსული, კარგად საუბრობდა სომხურ და ბერძნულ ენებზე, ცოგაოდენი ფრანგულადაც შეეძლო...

როგორც გერამმა გაიხსენა, სვიმონ ბაბუ ერთ მშენიერ დღეს მღვდელს რადაც საქმეზე გაუგზავნია. 14-15 წლის ყმაწვილს დავალება მალე შეურულებია და უკან მომავალს ერთმანეთზე გადაბმული ორი ტომრისთვის მოუკრავს თვალი. მიუხედავად, გზაზე არავის ჰაჭანება არ ჩანდა, არც ცყიდან ისმობდა ჩამი-ჩემი. მისულა სვიმონი და ფულით გაძევილი ტომრები იქვე ხის ძირამდე მოუგანია. მაშინვე მიმხვდა, რომ ფულის პატრონი ცხენისანი უნდა ყოფილიყო. უფიქრია, როცა მიხვდება, რომ ამხელა ფული დაკარგა, მოსაძებნად მობრუნდება და იქვე დალოდება პატრონს.

მართლაც, ნახევარ საათში მობრუნებულა გერამი და სვიმონს უბოძა ორი ტომარი ფული და ორი ტომარი ფული.

ნებულა გაოფილი მხედარი, მედ სვიმონის ფეხებთან მიუგდია ცხენი და ძირს ჩამოხვარა. შენ იოვე ხომ ჩემი ტომრებიო, უკითხავს და პასუხისთვის არც დაუცია, მოხმარება უთხოვია. სვიმონი, რა თქმა უნდა, მიხმარება ტომრების დამაგრებაში. ფულის პატრონმა ნელა, დუნედ დაამაგრა თურმე ორივე ტომარა, მერე ამხედრდა და ყმაწვილს მიახლოვება სთხოვა. რას იფიქრებდა სვიმონი ეუდს, მიეხვდა და გახეითქულ ცხენთან გაჩერდა. მხედარს ერთი შეუთვალეიერება ეს უცნაური ყმაწვილი და მთელი ძალით დაუშენა მათრახი: „კაცად ივარგებ ახლა, შე მობელქალო, შენ, ამდენი ფული გიმოვია და რას ელოდებოდი, ვერ წაიდე სახლში?“

მოკლედ, კარგა გვარიანად აუტრელებია იმ მხედარს სვიმონი და მერე გაუჭენებია ცხენი.

კარგა ხანს მდგარა ერთ ადგილას გაოგებული და ენაჩავარდნილი ბიჭი ყელში ცრემლმომდგარი, მერე ჩამოხვრწილი განსაცმლით და გამათრახებული მურგით წარსდგა თურმე მღვდლის წინაშე. მღვდელს მოუწონებია მისი საქციელი. ნუ გეშინია, მაგას დმერთი დასჯისო, დაუშვებია.

არავინ იცის იმ „უცნაური“ მხედრის ბედი. როგორც სედავთ, არც „მოხენელი დასახუქრებულა“. თუმცა ვინ იცის?... საწუთრომ იქნებ ამ და სხვა სიკეთეებისთვის გამოიმეგა სვიმონ ჩამაჩინებისთვის სრული 96 წელი. ისიც საგულისხმოა, რომ საუკუნეს მიგანებული კაცი იმ ქვეყნად სვეაგაუმწარებული წავიდა.

გიგლა გოგაია.

მსოფლიო შტრინხაში

ექიმები გარდაცვლილთა ტვინს იზარავენ

დიდ ბრიტანეთში სამედიცინო სკანდალი ატყდა. გარკვევა, რომ თითქმის 30 წლის განმავლობაში ბრიტანელი ექიმები უკანონოდ იღებდნენ ათასობით გარდაცვლილი ფსიქიურად დაავადებულ და დემენციურ პაციენტებს მისი ტვინის გვირგვინს. ბრიტანეთის გამეთუბში ცნობები ამის თაობაზე გამოჩნდა ორი დღით ადრე, სანამ გამოქვეყნებოდა მთავრობის ოფიციალური ანგარიში, რომელიც ამ საქმეს იხილდა.

როგორც გამოიკვლია „გარდაცვლილი“ ექიმები მკვლევარებს ექსპერიმენტისათვის აწვდიდნენ გარდაცვლილი ადამიანების ტვინს 1970-1999 წლების პერიოდში. თანაც, ყოველივე ეს ხდებოდა განსვენებულთა ოჯახების თანხმობის გარეშე.

ბრიტანეთის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრმა აღან მიღებურმა მოითხოვა გამოძიების დაწყება, როცა მას გაუჩნდა ეჭვი იმის თაობაზე, რომ ასეთი შემთხვევები ხდებოდა რეგულარულად ფსიქიატრიულ კლინიკებსა და სანადამდელო სახლებში.

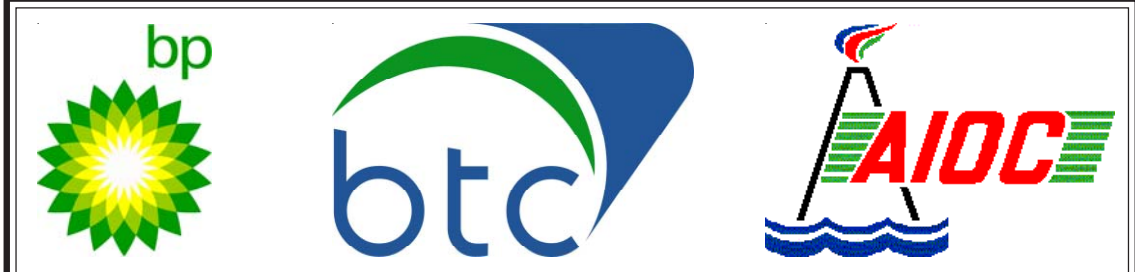
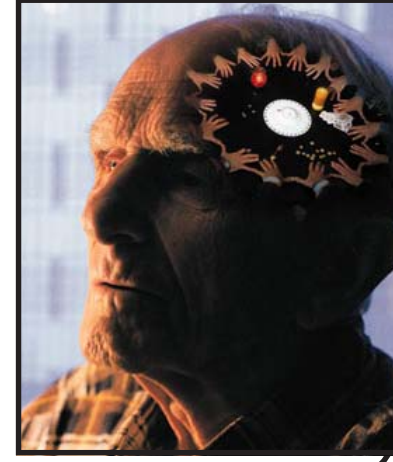
ამ საქმეს სამოგადოებრიობის ყურადღება მიაპყრო ვინაე ელვის აისაქსმა. მან იოვეა წერილი, რომელშიც აღნიშნული იყო, რომ მისი განსვენებული ქმრის ტვინი გამოსაკვლევად გადაეცა ლაბორატორიას. საგარაუოდ, ბრიტანეთის საავადმყოფოსა და უნივერსიტეტებში სადღესოდ უნდა ინახებოდეს ფსიქიურად დაავადებულ ადამიანთა 28 ათასი ტვინი. ეს ამ ბოლო 30 წლის განმავლობაში ლაბორატორიებში დაცული ტვინების საერთო რიცხვის დაახლოებით ნახევარს შეადგენს. ჯერჯერობით დაუდგენელია, თუ რამდენი მათგანი მოიპოვეს უკანონოდ.

ქვეყანაში მოქმედი კანონმდებლობა

უკრძალავს ექიმებს გარდაცვლილთა ნათესავების გარეშე ამოიღონ სხეულიდან რაიმე ორგანოები, თუმცა, არც სასჯელს ითვალისწინებს დამრვევებისათვის. გამოიკვლია „გარდაცვლილი“ ტვინი, რომ დიდი ბრიტანეთის მინისტრთა კაბინეტი აპირებს შეიმუშაოს ახალი კანონები, რომელთა საშუალებითაც შესაძლებელი გახდება ამ წესების დამრვევი ექიმების დასჯა.

სირილ აისაქსი, რომლის შემთხვევაზე გამოიწვია ამ საქმის გამოძიება, დეპრესიას უბოძა და 1987 წელს თვითმკვლელობით დაასრულა სიცოცხლე. გარდაცვლილს ამოუღეს ტვინი, თუმცა იგი გამოკვლევისათვის უვარგისად მოიჩინეს. სირილ აისაქსის ტვინი 1993 წლამდე ინახებოდა ლაბორატორიაში, შემდეგ კი იგი დაწვეს.

განსვენებულის ცოლმა ეს ამბავი შეიტყო სრულიად შემთხვევით, როცა იხილდნენ მისი უბნის ექიმის სულ სხვა საქმეს.

აზერბაიჯან-ბიზნესის ოფორცილი საბადოების ათვისების I ფაზის პროექტი და ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის სამქსპორტო მილსადენის პროექტი პროექტის დოკუმენტაციის სამქსპორტო საქარო ბანხილვის პროცესი

აზერბაიჯან-ბიზნესის ოფორცილი საბადოების ათვისების I ფაზის პროექტი გულისხმობს კასპიის ზღვის საბადოების ათვისებას, აზერბაიჯანის სანაპირო ზოლში. ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენის პროექტი მიხნად ისახავს 1760 კმ სიგრძის მილსადენის მშენებლობას, რომლითაც მოხდება ყოველდღიურად ერთ მილიონ ბარელამდე ნედლი ნავთობის ტრანსპორტირება აზერბაიჯანიდან, საქართველოს გავლით, თურქეთის მიმართულებით, საიდანაც ნავთობი შემდეგ მიეწოდება მსოფლიო ბაზრებს, და რომლის ამოქმედება 2005 წლიდან არის დაგეგმილი. ამ პროექტში განხორციელებული ინვესტიციები ჯამში 10 მილიარდამდე აშშ დოლარს მიაღწევს, რაც მათ შორის მოიცავს 3,2 მილიარდ აშშ დოლარს აზერბაიჯან-გეიუნესლის I ფაზის განვითარებისათვის და 2,95 მილიარდ აშშ დოლარს ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის სამქსპორტო მილსადენისათვის. ორივე პროექტს წარმართავს კომპანია „BP“, თითოეული ამ პროექტის საერთაშორისო ინვესტორთა ჯგუფების სახელით.

ექტების ქვეყნების ხელისუფლების ორგანოებთან და სამოქალაქო საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან კონსულტაციების გარდა, ზოგიერთი საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტების მოთხოვნით, რომელიც პროექტის დაფინანსების შესაძლებლობას განიხილავს, უნდა მომზადდეს და საჯარო განხილვას დაექვემდებაროს „გარემოსდაცვითი შეფასების“ დოკუმენტაცია, რაც უზრუნველყოფს, ამავე ინსტიტუტების და ორგანიზაციების შესაბამისი პოლიტიკის წესების და სახელმძღვანელო პრინციპების შესრულებას. ამ მოთხოვნებიდან გამომდინარე, შეიქმნა დიდი მოცულობით დამატებითი დოკუმენტაციის მომზადების აუცილებლობა, რომელიც გაერთიანდა დოკუმენტების ამ პაკეტში, რომელიც ამჯერად არის წარმოდგენილი საჯარო განხილვისათვის.

წინამდებარე განცხადებით იხსნება საჯარო განხილვის 120-დღიანი პერიოდი (2003 წლის 12 ივნისიდან) რომელიც წინ უძღვის პროექტის დაფინანსების საკითხის განხილვას „საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის“ და „ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის“ მიერ. ეს ორგანიზაციები მიესალმებიან შენიშვნების და მოსახრებების მიღებას საზოგადოების წევრების, არასამთავრობო ორგანიზაციების, სამოქალაქო საზოგადოებრივი ჯგუფების და სხვა დაინტერესებული მხარეებისაგან.

ფართო საზოგადოებას შეუძლია გაცნოს საჯარო განხილვის მასალებს ინტერნეტ-გვერდზე, რომლის მისამართია www.caspiandevlopmentandexport.com ან მსოფლიო ბანკის „Infoshop“-ში (701 18th Street, N.W., Washington D.C., U.S.A.) და EBRD-ს საინფორმაციო ბიზნესცენტრში (One Exchange Square London სამუშაო საათებში).

აზერბაიჯან-გეიუნესლის და ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის პროექტების დოკუმენტაციის ასლების გაცნობა შესაძლებელია აგრეთვე ქვემოთ მითითებულ მისამართებზე:

ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენის კომპანიის ოფისი, საბურთალოს ქ. 38, თბილისი, ტელ: 59-34-00.

რეგიონალური გარემოსდაცვითი ცენტრი კავკასიისათვის – ჭავჭავაძის პრ. 74, ოთახი 901, თბილისი.

ილია ჭავჭავაძის სახელობის საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში – გუდიაშვილის ქ. 7, თბილისი.

რუსთავის მერიაში – კოსტავას ქ. 20, რუსთავი.

ახალციხის მერიაში – კოსტავას ქ. 18, ახალციხე.

შეკითხვები და კომენტარები უნდა მიეწოდოს ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის თბილისის ოფისს ან გეგზავნოს „საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის“ და „ევროპის რეკონსტრუქციის და განვითარების ბანკის“ მათი ინტერნეტ-მისამართების მეშვეობით (www.ifc.org or www.ebrd.com).

ერთობლივი მანდატის ფარგლებში, „საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია“ (IFC) მსოფლიო ბანკის ჯგუფის წევრი, რომელიც ახორციელებს ინვესტიციებს კერძო სექტორში და „ევროპის რეკონსტრუქციის და განვითარების ბანკი“ (EBRD) ამჟამად განიხილავენ თითოეული 100 მილიონი აშშ დოლარის გამოყოფის საკითხს აზერბაიჯან-გეიუნესლის საბადოების ათვისების I ფაზის პროექტისათვის და თითოეული დამატებითი 150 მილიონი აშშ დოლარის გამოყოფის – ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის პროექტის დაფინანსების მიხნით.

პროექტების მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების კონტექსტში, რომელიც გულისხმობს პროექტების მშენებლობის და ექსპლოატაციის ეტაპების რეალიზაციას გარემოსდაცვითი და სოციალური სფეროებისადმი საპასუხისმგებლო დამოკიდებულების პირობებში, პროექტებმა მიმართეს უპრეცედენტო ნაბიჯებს – გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში გაჭვირვალეობის და საზოგადოების მონაწილეობის დონის ამაღლების მიხნით, რაც, მათ შორის, მოიცავდა გარემოსდაცვით და სოციალურ საკითხებზე ფართომასშტაბიანი საზოგადოებრივი კონსულტაციების და საჯარო განხილვების ორგანიზებას, გასული ორი წლის განმავლობაში. პროექტების ტერიტორიის მფლობელ სამივე ქვეყანაში მოეწყო „ბუნებრივი და სოციალური გარემოზე ზემოქმედების შეფასების“ ანგარიშების საჯარო განხილვა და ეს დოკუმენტები ფართო საზოგადოების შესწავლის საგანი გახდა, რასაც 2002 წელს მოჰყვა დოკუმენტების დამტკიცება ქვეყნების მთავრობების მიერ.

ქვეყნების ტერიტორიაზე პროექტების ზემოქმედების არეალში მოქცეულ მოსახლეობასთან, პრო-

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს განცხადება

თინახბაქ, „სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელების წესის შესახებ“ დებულების 26-ე მუხლისა, ვაქვეყნებთ ერთ პირთან მოლაპარაკების მეშვეობით სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელების მიხნით თავდაცვის სამინისტროს მთავარი სამეურნეო სამმართველოს მიერ მომწოდებულთან ა. წ. 29 აპრილს გაფორმებულ ხელშეკრულებას:

№ ხელშეკრულების № და გაფორმების თარიღი	პროლუქციის დასახელება	საერთო ღირ. ლარებში
№ 01/79; 16.05.03 წ.	კვების პროლუქტები	60 000.

პარასკევი 20 ივნისი

07.30 ალიონი 09.45 მულტსერიალი "დაკარგული სამყაროს თავგადასავალი" 10.10 მ. ფილმი "სადაც არის" 11.45 დოკ. სერიალი "ამსტერდამის ზომიერება" 1-ლი ს. 12.00, 15.00, 20.00 მოამბე 12.15 ტელესერიალი "შეშინება" 13.00 ნამუდამად 14.05 "მხოლოდ კლასიკა" 14.45 ტელესერიალი "ქაღალდის გზა" 15.15 მ. ფილმი "ჩრდილოეთის ზღვა" 16.40 დოკ. სერიალი "ტყის მცველები" 17.10 50-50 17.45 "უბრალო" 18.00 "ესტეტიკა" 18.20 დოკ. სერიალი "აფრიკის ბუნება" 18.30 პასტი-ბუბუ 18.50 პრესტიჟი 19.20 ტელეფილმი "იღვრის რამე" 21.00 მატოტორნი 21.15 ტელესერიალი "გმობა" 22.05 შეხვედრები ფიქრის გორანზე 22.40 ტელესერიალი "ქაღალდის გზა" 23.00 "რა ხდება?!" 23.55 მ. ფილმი "სადაც არის"

19.00, 22.00 "მოამბე" მეორე არხზე 19.10 მულტფილმი 19.40 სერიალი "ჩრდილოეთის ზღვა" 20.30 საქართველო არის ესე 21.00 ენერჯია 21.30 აფხაზეთის ტელევიზია 22.10 მ. ფილმი "ქაღალდის გზა"

07.00 მუსიკა 07.30 სერიალი "ლეიტენანტ მარშის კოსმოური მანქანები" 08.00 დილა მშვიდობისა 09.40 სერიალი "სადაც არის" 10.20 დოკ. ფილმი "მეოცე საუკუნე" 11.10 სერიალი "შავი ღამა" 12.00, 15.00 კურიერი 12.15 სერიალი "დავით აღმაშენებელი" 13.30 მ. ფილმი 15.20 მ. ფილმი 17.20 სერიალი "სადაც არის" 18.00, 21.00, 03.20 კურიერი 18.20 სერიალი "ლეიტენანტ მარშის კოსმოური მანქანები" 18.50 სერიალი "სადაც არის" 19.40 სერიალი "დავით აღმაშენებელი" 22.00 სერიალი "სადაც არის" 22.50 ღამის კურიერი 00.20 მ. ფილმი "დავით აღმაშენებელი" მთ. რ-ში: მარლონ ბრანდო. 03.30 მ. ფილმი "დავით აღმაშენებელი" მთ. რ-ში: მიკელ დელუკა. 05.30 კლასიკა

08.00 ანონსი, აღსავალი 08.05 დიალოგი 10.30 მ. ფილმი "კარგად" 12.30 დოკ. ფილმი 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.45 ახალი ამბები 13.10, 18.00 დოკ. ფილმი 15.15 მ. ფ. "ფილიპინების მემკვიდრე" მე-25. 17.20, 18.45, 19.45, 21.55, 23.30, 00.50 მუსიკა 17.30 დოკ. სერიალი 20.00 მიუზიკალი 22.15, 23.00 დიალოგი 00.55 მ. ფილმი "სადაც არის" 02.10 ღამის ფილმი

08.55, 10.55, 13.55, 15.55, 17.55, 20.55 ქრონიკა 09.05, 13.15, 17.20, 23.55 იმედის მლოდები 09.30 სერიალი "იშვანთა" 10.30 სპ. პროგრამა "სა" 11.05, 10.00, 10.00 "ზოიარის ცისსამაგრი" 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00 ქრონიკა 12.10 სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 13.30 სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 14.05 სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 15.15 მათემატიკური კონკურსი "გაბრიელის-პრინცი" 17.30 "მუღამები" 18.05 სერიალი "იშვანთა" 19.30 სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 20.30 ღამის მხე 21.05 სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 22.55 თოქ-შოუ "არჩვენა თქვენ" 23.55 სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 01.00 არტ-ფილმი "დავით აღმაშენებელი"

09.00 "ღამის მხე" (გან) 10.00 სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 სანფ. გამოშვება "მხე" 11.10 ღამის კონკურსი 18.30 მულტსერიალი "პრინცი გაბრიელის" 19.00 სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 20.00 სანფ. გამოშვება "მხე" 20.45 მ. ფილმი "გაბრიელის-პრინცი" 22.45 სანფ. გამოშვება "ღამის მხე" 23.45 მ. ფილმი "სიმონიანის მხე"

12.00 მ. ფილმი "გაბრიელის-პრინცი" 15.00 მ. ფილმი "გაბრიელის-პრინცი" 17.00, 19.00, 20.30, 00.00 სანფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მ. ფილმი "გაბრიელის-პრინცი" 19.20 სპექტრი 21.00 მ. ფილმი "გაბრიელის-პრინცი" 22.30 მ. ფილმი "გაბრიელის-პრინცი"

10.30 ჩვენ ესაუბრობთ კომპიუტერს, რუსული ენის გაკვეთილი, ინგლისური ენის გაკვეთილი 12.00 სალინი 13.30 საბავშვო მუსიკალური კოლაჟი 14.30 დოკ. ფილმი საქართველოზე 15.00, 21.00 ვესტი 18.00 ჩვენ ესაუბრობთ კომპიუტერს, რუსული ენის გაკვეთილი, ინგლისური ენის გაკვეთილი 19.30 "სედა" 20.30 "მოძალო" 21.00 ვესტი 21.30 კრიმინალი, პოლიცია, საზოგადოება 22.30 გამარჯობა" 23.15 მუსიკალური პაუზა 23.30 ტელესერიალი "გაბრიელის-პრინცი"

08.00 მუსიკა 09.00 ტორილა 12.00 ფილმი 14.00 მუსიკა 16.00 ფილმი "გაბრიელის-პრინცი" მთ. რ-ში სამი ნაწილი. 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმაციული 19.30, 20.15 ვიდეორეალი 20.50 ათი დღე 21.15 უცხ. მუსიკალური 22.35 პანორამა 23.00 სოლო 00.00 "ბრაგო" სერიალი "სიმონიანის მხე" მთ. რ-ში სანფრა ბალიკი. 02.15 "ღამურა" "სიმონიანის მხე" მთ. რ-ში ანტონიო საბატო-უმბროსი. 03.45 პაუზის გარეშე

08.00 პროგრამა "დილა" 10.00 სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 11.00 მ. ფილმი "გაბრიელის-პრინცი" 11.55 "ცელი ცხრილი" 12.40 მ. ფილმი "გაბრიელის-პრინცი" 14.50 "ტელეტიკა" 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 ღამის ამბები 14.15 "ქართული ფეხბურთი" 15.20, 16.20, 17.55, 19.50, 22.10 მუსიკა 15.30 სერიალი "სიმონიანის მხე" 16.30 დოკ. ფილმი "ნაციონალური გეოგრაფიული საზოგადოება" 18.05 სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 19.00 სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 20.00 დოკ. ფილმი "სიმონიანის მხე" 21.00 სერიალი "სიმონიანის მხე" 22.00 დოკ. ფილმი "სიმონიანის მხე" 23.00 სერიალი "სიმონიანის მხე" 1-ლი ს. 22.25 მ. ფილმი "სიმონიანის მხე" 00.20 მ. ფილმი "სიმონიანის მხე"

08.00, 03.00 სანფორმაციო დივესტი 08.20 დოკუმენტური ფილმი 09.00, 12.00, 16.00 სანფორმაციო გამოშვება 09.10 სათავგადასავალი ფილმი "ოქროსი კულუბი" 10.40, 13.35 მუსიკა 11.00 დოკუმენტური ფილმი 12.10 კომედია "ტაქსი-3" 13.50 დრამა "დღის მინუტი" 16.10, 19.20, 22.20, 00.20 სანფორმაციო გამოშვება "ნოვისტი" 16.20 მულტფილმი 17.15 ფილმი-ფანტასტიკა "დასამუშავა" 19.00, 22.00, 00.00 სანფორმაციო გამოშვება "დღეს" 19.30, 22.40 "გაბრიელის-პრინცი" 19.35 ისტორიული ფილმი "სირანი და მარტინა" 21.50 გალერეა 22.45, 00.40, 03.20 მუსიკა 23.00 "ალტერნატივა" 00.45 სანფორმაციო გამოშვება ინგლისურ ენაზე 00.50 სანფორმაციო გამოშვება გერმანულ ენაზე 00.55 სანფორმაციო გამოშვება ფრანგულ ენაზე 01.00 მულტფილმი "სიმონიანის მხე" 03.50 თრელონი "ვინ ვარ მე"

შაბათი 21 ივნისი

08.00, 15.00 მოამბე 08.15 მ. ფილმი "სადაც არის" 09.45 დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" 10.00 დილის ბავშვები 11.05 მხარული კარუსელი 11.35 "გლობუსი" 12.10 "მეტრო" 12.50 კალი 13.25 დოკ. ფილმი "ფეხბურთი" 14.25 "საქართველო, დრო, მოღვაწეები" 15.15 მ. ფილმი "გაბრიელის-პრინცი" 16.55 სანფორმაციო 17.30 მულტსერიალი "დაკარგული სამყაროს თავგადასავალი" 18.00 "ესტეტიკა" 18.45 "თილისის დროით" 19.05 ენერჯია 19.35 გინდ დივესტი გინდ არა 20.00 ცაიტონტი 21.20 ნუგზარ ერგემლიძის კონცერტი 23.30 პროფესიული 00.05 მოამბე 00.20 მ. ფილმი "სადაც არის" 00.20 მ. ფილმი "სადაც არის"

19.00 მულტფილმი 19.30 ორატორი 19.40 სერიალი "სადაც არის" 20.30 "ახალი სედი" 21.00 "მუსიკა" 21.30 ნარსულის ტრიტორია 22.00 მ. ფილმი "სადაც არის"

08.00 კლასიკა 09.00 კურიერი 09.20 დრაკონთა მომთხრობები 10.00 ფიქცია 10.45 სა.ფილმი "ოქროსი გარდის გამოქვაბული" 12.00, 15.00 კურიერი 12.20 სიმფონიები 12.50 მ. ფილმი 15.20 მ. ფილმი 17.15 სერიალი "სადაც არის" 18.00, 02.00 კურიერი 18.20 სერიალი "სადაც არის" 19.15 დოკ. ფილმი "თანამედროვე ტექნოლოგიები" 20.05 სერიალი "სადაც არის" 21.00 კურიერი P.S. 22.00 საოჯახო ტელე 22.30 "სადაც არის" მ. ფ. "სადაც არის" 02.20 მ. ფ. "სადაც არის" მთ. რ-ში: დენზელ ვაშინგტონი. 04.00 ღამის ფაზი

08.00 ანონსი 08.05 დიალოგი 10.30 მ. ფილმი "სადაც არის" 12.30 დოკ. ფილმი 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00 ახალი ამბები 13.10 დოკ. ფილმი 15.15 მ. ფ. "ფილიპინების მემკვიდრე" მე-25. 17.20, 18.45, 19.45, 21.55, 23.30, 00.50 მუსიკა 17.30 დოკ. სერიალი 20.00 მიუზიკალი 22.15, 23.00 დიალოგი 00.55 მ. ფილმი "სადაც არის" 02.10 ღამის ფილმი

08.55 ქრონიკა 09.05, 13.40, 01.20 იმედის მლოდები 10.20 ანიმაციური სერიალი "მთიური მკურნალები" მუზ. ს. 10.50 ფანების კონკურსი "სადაც არის" 12.30 სერიალი "სადაც არის" 13.15 სერიალი "სადაც არის" 13.50 თოქ-შოუ "არჩვენა თქვენ" 15.15 რეტროსპექტი "მთიური" 17.15 დოკ. სერიალი "მთიური გადარჩენის ისტორია" 18.00 "ერთხელ 3 ოლივეში" 18.30 დოკ. სერიალი "ისტორიის ერთი კვირა" 19.30 სერიალი "სადაც არის" 21.05 ქართ. სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 1-ლი ს. 22.45 "სადაც არის" 23.00 "კლიბ-ტელე" 23.30 მ. ფილმი "სადაც არის"

09.00 მულტფილმი "მეზობლები და ურწმუნო" 10.30 მ. ფილმი "სადაც არის" 12.30 დღის კინოდარბანი 14.00, 17.00 სანფ. გამოშვება "მხე" 17.10 საბავშვო სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 18.05 სერიალი "სადაც არის" 19.00 სერიალი "სადაც არის" 20.00 სანფ. გამოშვება "მხე" 20.30 მ. ფილმი "სადაც არის" 22.30 მ. ფილმი "სადაც არის" 01.00 მზის სერენადა. ერთ კლუბტონი.

12.00 მ. ფილმი "სადაც არის" 13.30 მ. ფილმი "სადაც არის" 15.00 მ. ფილმი "სადაც არის" 17.00 მ. ფილმი "სადაც არის" 19.00, 20.30, 00.00 სანფორმაციო პროგრამა "დღეს" 19.15 დოკ. ფილმი 21.00 მ. ფილმი "სადაც არის" 00.30 მ. ფილმი "სადაც არის" პროგრამის საოჯახო"

10.30 ჩვენ ესაუბრობთ კომპიუტერს, რუსული ენის გაკვეთილი, ინგლისური ენის გაკვეთილი 12.00 სალინი 13.30 საბავშვო მუსიკალური კოლაჟი 14.30 დოკ. ფილმი საქართველოზე 15.00, 21.00 ვესტი 18.00 ჩვენ ესაუბრობთ კომპიუტერს, რუსული ენის გაკვეთილი, ინგლისური ენის გაკვეთილი 19.30 "სედა" 20.30 "მოძალო" 21.00 ვესტი 21.30 კრიმინალი, პოლიცია, საზოგადოება 22.30 გამარჯობა" 23.15 მუსიკალური პაუზა 23.30 ტელესერიალი "გაბრიელის-პრინცი"

09.00 მუსიკა 10.00 ტორილა 13.00 ფილმი 15.00 მუსიკა 16.00 ფილმი "სადაც არის" მთ. რ-ში სამი ნაწილი. 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმაციული 19.30, 20.15 ვიდეორეალი 19.50, 20.15 სველი ხაზი 21.15 ქართული მუსიკალური 22.35 კვირის საუკ. ლექსები 23.00 აბა გამოცემის დიდი 00.00 "ბრაგო" მთ. რ-ში ჯონ ლევიზონი. 01.50 "ღამურა" "სიმონიანის მხე" მთ. რ-ში ჯონ ბონ ფოგი. 03.45 პაუზის გარეშე

09.30 მულტფილმი "მხარული მლოდები" 09.55, 15.15, 17.50, 18.50 მუსიკა 10.00 სერიალი "სადაც არის" 10.25 მულტსერიალი "სადაც არის" 11.00 სერიალი "სადაც არის" 11.55 დოკ. ფილმი "მსოფლიო ფერწერის ისტორია" მე-35. 12.20 მ. ფილმი "სადაც არის" 14.15 მულტფილმი "ტომი და ჯერი". 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 ღამის ამბები 14.50 "ერთხელ 3 ოლივეში" 15.30 სერიალი "სადაც არის" 16.30 დოკ. ფილმი "ნაციონალური გეოგრაფიული საზოგადოება" 18.05 სერიალი "სადაც არის" 19.00 "სადაც არის" სტუდიაში 20.00 დოკ. სერიალი "სადაც არის" მე-35. 21.15 ფილმი-კონცერტი "ელა". 22.25 ცოლ.მ.ფილმი "სადაც არის" (გმ) 23.00 "ცელი ცხრილი" 23.45 "ტელეტიკა" 00.20 მ. ფილმი "სადაც არის"

08.00, 03.00 სანფორმაციო დივესტი 08.20 დოკუმენტური ფილმი 09.00, 12.00, 16.00 სანფორმაციო გამოშვება 09.10 სათავგადასავალი ფილმი "ოქროსი კულუბი" 10.40, 13.35 მუსიკა 11.00 დოკუმენტური ფილმი 12.10 კომედია "ტაქსი-3" 13.50 დრამა "დღის მინუტი" 16.10, 19.20, 22.20, 00.20 სანფორმაციო გამოშვება "ნოვისტი" 16.20 მულტფილმი 17.15 ფილმი-ფანტასტიკა "დასამუშავა" 19.00, 22.00, 00.00 სანფორმაციო გამოშვება "დღეს" 19.30, 22.40 "გაბრიელის-პრინცი" 19.35 ისტორიული ფილმი "სირანი და მარტინა" 21.50 გალერეა 22.45, 00.40, 03.20 მუსიკა 23.00 "ალტერნატივა" 00.45 სანფორმაციო გამოშვება ინგლისურ ენაზე 00.50 სანფორმაციო გამოშვება გერმანულ ენაზე 00.55 სანფორმაციო გამოშვება ფრანგულ ენაზე 01.00 მულტფილმი "სიმონიანის მხე" 03.50 თრელონი "ვინ ვარ მე"

კვირა 22 ივნისი

08.00 მოამბე 08.15 მ. ფილმი "სადაც არის" 09.45 დილის ბავშვები 11.05 მხარული კარუსელი 11.35 "გლობუსი" 12.10 "მეტრო" 12.50 კალი 13.25 დოკ. ფილმი "ფეხბურთი" 14.25 "საქართველო, დრო, მოღვაწეები" 15.15 მ. ფილმი "გაბრიელის-პრინცი" 16.55 სანფორმაციო 17.30 მულტსერიალი "დაკარგული სამყაროს თავგადასავალი" 18.00 "ესტეტიკა" 18.45 "თილისის დროით" 19.05 ენერჯია 19.35 გინდ დივესტი გინდ არა 20.00 ცაიტონტი 21.20 ნუგზარ ერგემლიძის კონცერტი 23.30 პროფესიული 00.05 მოამბე 00.20 მ. ფილმი "სადაც არის" 00.20 მ. ფილმი "სადაც არის"

19.00 მხარული კარუსელი 19.30 დიზანი 19.50 შეხვედრები ფიქრის გორანზე 20.30 საქართველოს მატჩი 21.00 დოკ. ფილმი 21.50 ვარსკვლავები გაამყობენ 22.00 შედეგები 23.00 მ. ფილმი "სადაც არის"

08.00 კლასიკა 09.00 კურიერი 09.20 დრაკონთა მომთხრობები 10.00 ფიქცია 10.45 სა.ფილმი "ოქროსი გარდის გამოქვაბული" 12.00, 15.00 კურიერი 12.20 სიმფონიები 12.50 მ. ფილმი 15.20 მ. ფილმი 17.15 სერიალი "სადაც არის" 18.00, 02.00 კურიერი 18.20 სერიალი "სადაც არის" 19.15 დოკ. ფილმი "თანამედროვე ტექნოლოგიები" 20.05 სერიალი "სადაც არის" 21.00 კურიერი P.S. 22.00 საოჯახო ტელე 22.30 "სადაც არის" მ. ფ. "სადაც არის" 02.20 მ. ფ. "სადაც არის" მთ. რ-ში: დენზელ ვაშინგტონი. 04.00 ღამის ფაზი

08.00 ანონსი, მულტფილმი 08.20 აღსავალი 08.25, 10.15, 12.30, 21.55, 22.50 მუსიკა 08.30 ახალი ამბები 09.00 მ. ფილმი "სადაც არის" 10.20 მულტფილმი 12.30 გადგება - მურადა (გან) 13.00 მუსიკალური ტალღები 15.00 ქმერთანი 17.00 ბალეტი 19.30 დოკ. ფილმი 20.00 მ. ფილმი "სადაც არის" 22.00 ტელე-სინქრონიზაცია 23.00 სერიალი "სადაც არის" 23.50 მ. ფილმი "სადაც არის" 01.00 ღამის ფილმი

08.55 ქრონიკა 09.05, 15.15, 18.00, 01.00 იმედის მლოდები 10.20 ანიმაციური სერიალი "მთიური მკურნალები" 10.50 სერიალი "სადაც არის" 12.30 სერიალი "სადაც არის" 13.15 სერიალი "სადაც არის" 13.50 თოქ-შოუ "არჩვენა თქვენ" 15.15 რეტროსპექტი "მთიური" 17.15 დოკ. სერიალი "მთიური გადარჩენის ისტორია" 18.00 "ერთხელ 3 ოლივეში" 18.30 დოკ. სერიალი "ისტორიის ერთი კვირა" 19.30 სერიალი "სადაც არის" 21.05 ქართ. სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 1-ლი ს. 22.45 "სადაც არის" 23.00 "კლიბ-ტელე" 23.30 მ. ფილმი "სადაც არის"

09.00 მულტფილმი "ატლანტიკა. ჩაკარული იმპერია" 10.30 მ. ფილმი "სადაც არის" 12.30 დღის კინოდარბანი 14.00, 17.00 სანფ. გამოშვება "მხე" 17.10 საბავშვო სერიალი "გაბრიელის-პრინცი" 18.05 სერიალი "სადაც არის" 19.00 სერიალი "სადაც არის" 20.00 სანფ. გამოშვება "მხე" 20.30 მ. ფილმი "სადაც არის" 22.30 მ. ფილმი "სადაც არის" 01.00 მზის სერენადა. "მიკელ მაქდონალი".

12.00 მ. ფილმი "სადაც არის" 15.00 მ. ფილმი "სადაც არის" 17.00 მ. ფილმი "სადაც არის" 19.00 ინდ. მ. ფილმი "სადაც არის" 22.00 მ. ფილმი "სადაც არის" 00.20 მ. ფილმი "სადაც არის" პროგრამის საოჯახო"

11.00 საბავშვო მუსიკალური კოლაჟი 12.00 თეატრალური შეხვედრები 13.35 თილისისური ოჯახები 14.00 ძველი ინფორმაციული კონკურსი "სადაც არის" 15.00 დოკ. ფილმი "საქართველოზე" 19.00 კითხვების კორინთელი 19.20 მოგზავნა ვარსკვლავები 20.00 შეხვედრა ვარსკვლავები 20.20 გრაფიკული ბავშვები 20.40 თავისუფალი მიკროფონი 20.50 თქვენი აზრით 21.00 "კვირის ვესტი" 22.00 იფენ-ტე" 22.30 საოჯახო პირამიდა 23.30 ტელესერიალი "სადაც არის" 23.45 მ. ფილმი

09.00 მუსიკა 10.00 ტორილა 13.00 ფილმი 15.00 მუსიკა 16.00 ფილმი "სადაც არის" მთ. რ-ში სამი ნაწილი. 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმაციული 19.30, 20.15 ვიდეორეალი 21.15 უცხ. მუსიკალური 22.30 პროფესიული 22.55 თეატრული 23.15 სოლო 00.00 "ბრაგო" "სადაც არის" მთ. რ-ში ნასტასია კინსკი. 01.40 "ღამურა" "სიმონიანის მხე" მთ. რ-ში კლენტ მსტეფი. 03.45 პაუზის გარეშე

09.30 მულტფილმი "მხარული მლოდები" 09.50, 19.15, 20.15, 22.15, 00.20 მუსიკა 10.00 სერიალი "სადაც არის" 10.25 მულტსერიალი "სადაც არის" 11.00 სერიალი "სადაც არის" 11.55 დოკ. ფილმი "მსოფლიო ფერწერის ისტორია" მე-35. 12.20 მ. ფილმი "სადაც არის" 14.15 მულტფილმი "ტომი და ჯერი". 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 ღამის ამბები 14.50 "ერთხელ 3 ოლივეში" 15.30 სერიალი "სადაც არის" 16.30 დოკ. ფილმი "ნაციონალური გეოგრაფიული საზოგადოება" 18.05 სერიალი "სადაც არის" 19.00 "სადაც არის" სტუდიაში 20.00 დოკ. სერიალი "სადაც არის" მე-35. 21.15 ფილმი-კონცერტი "ელა". 22.25 ცოლ.მ.ფილმი "სადაც არის" (გმ) 23.00 "ცელი ცხრილი" 23.45 "ტელეტიკა" 00.20 მ. ფილმი "სადაც არის"

08.00, 03.00 სანფორმაციო დივესტი 08.20 დოკუმენტური ფილმი 09.00, 12.00, 16.00, 19.00 სანფორმაციო გამოშვება 09.25 მ. ფილმი "ინდიანა ჯონსი დაკარგული განძის მაგიტობი" 11.20 "ყველაზე ერთ პატარაზე" 11.30 "00000" 12.10 "სამყარი მშენებელი" ბავშვები და სტუდენტები 12.15 მატჩური ფილმი "მიმინო" 13.50 მუსიკა 14.10 მატჩური ფილმი "ამერიკის პრეზიდენტი" 16.10 "სამყარი მშენებელი" ბავშვები და სტუდენტები 16.15 მულტფილმი "ჯადოსნური ბუკები" 17.15 კომედია "ფრთხილი გველის შურისძიება" 19.20 "სამყარი მშენებელი" ბავშვები და სტუდენტები 19.25, 23.30 მუსიკა 19.50 ისტორიული ფილმი "მერი" 22.00 სანფორმაციო გამოშვება "დღეს" 22.20 "fi fi fi" 23.00 "ქალბატონები" (ავტორი თ. არჩვენა) 00.00 სანფორმაციო გამოშვება "დღეს" 00.40 მატჩური ფილმი "იქ მდინარე მიედინება" 02.45, 03.20 მუსიკა 03.50 მულტფილმი "საბარლო, პატარა, მდიდარი გოგონა" 2 ს.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ტელევიზია და რადიოცენტრის სახ. თბილისი რაიონი 25. 6.99-65-66

17.06 (20.00) პაპაბა ბარბაქაძე. მოღვაწეობის 25 წლისთავისადმი მიძღვნილი კონცერტი. 18.06 (19.00) გიორგი ალექსანდროვი თანამედროვე ქორეოგრაფიის საღამო. ფაზა 2-5 ღარი.

სანდრო ახმეტელის სახელობის სახელმწიფო თეატრი. ფაზა 4.8. 62-61-97

19.06, 20.06, 21.06 (18.00) პრემიერა. "სამთარის დამის სიზმარი". ოგა იოსელიანის "ქვესი შინაბურა და ერთი მამაკაცის" მიხედვით დამდგმელი რეჟისორი - დავით ანდრეასი. მხატვარი - აივანოვი ჰელიძ

